

Молодий

Виходить з 5 грудня 1939 року
КОМУНАР

СУБОТА

14 грудня
№ 48(4181)

Ціна 40 коп. (передплатою — 12 коп.)

ІНФОРМАЦІЙНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТИЖНЕВИК

'91

У ВАС
ЩЕ
АЖ 2 ДНІ

НА
"МОЛОДИЙ
КОМУНАР" —
92:

ІНДЕКС —
61103

ЦІНА —
9.60крб.

Мал. Б. Ступака

"Я ПОВЕРНУСЬ"

Вперше в країні видано фрагменти книги поета та співака що трагічно загинув. Ігоря Талькова

"МОНОЛОГ"

Його пісні, вірші, спогади, філософські погляди — у спецвипуску "Молодого комунара"!

Придбати "Монолог" і Талькова ви зможете в ММЦД "Погляд", магазині "Мелодія", кіосках "Союздруку", а також в редакції газети "Молодий комунар".

Поспішайте, тираж обмежений!

ДЛЯ ШКОЛЯРІВ — НОВІ ІМЕНА

У СШ № 31 проходив тиждень естетики. Старшокласники, які цікавляться літературою, зустрілися з членом обласного літературного об'єднання, прозаїком В.Бондарем та кореспондентом "Молодого комунара" С.Орел. Мова йшла про літературні імена Кіровоградщини. Зокрема, гості розповіли юним любителям літератури про творчі долі В.Стуса, який свого часу жив і працював у Гайворонському районі. Ю.Дарагана, поета-емігранта, який народився у Кіровограді. Є.Маланюка, теж відомого поета, колишнього діяча УНР, уродженця Новоархангельського району. Яра Славутича, канадського вченого і поета, нашого земляка з Долинського району.

Дізналися учні й про сьогоденні членів Спілки письменників України, самодіяльних поетів та прозаїків.

В.Бондар прочитав свою новелу "Свята вода". Зустріч організувала викладач світової культури школи В.В.Іванченко.

Наш кор.
м.Кіровоград.

ЖИТТЯ В КОЛЬОРІ

У Добровеличківку завітав "Електрон". Як і належить, він поселився в готелі. Правда, в колишньому готелі райкому партії, де нині розмістився з вказаною вище назвою магазин. Спочатку тут, як і скрізь, думали, що проблем з кольоровими телевізорами не буде. Однак сьогоднішнє життя показує, що люди про себе полюбляють дивитися в кольорі. І для цього треба записатися в чергу.

Наш кор.

М'ЯСО — ШКІДЛИВЕ!

Спалах інфекційного трихінельозу був зареєстрований у Долинському районі. Це захворювання виникло в кількох іноземців, що працюють на спорудженні комбінату окислених руд. Хворі були госпіталізовані, деякі

знаходилися в тяжкому стані, але зараз небезпека минула. Є версія, що зараження відбулося через інфіковане м'ясо. Невідомо чим би закінчилося лікування, якби хворі (болгари) самі собі не знайшли ліків. По медичних каналах їх достати не вдалося. Ви гадаєте, це якийсь небу-

вало дорогий і рідкісний препарат? Нічого подібного. Це глистогінний засіб вермокс, який ще рік тому лежав у аптеках Кіровограда. Та якщо врахувати, що ці таблетки імпортові, то при нинішньому стані нашої економіки годі чекати, що вони з'являться знову. Отже, не їсти м'яса чи як?

Офіційно В ОБЛВИКОНКОМІ

Минулого тижня на черговому засіданні виконкому обласної Ради народних депутатів розглядалося питання "Про дотримання законодавства України "Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві України" та хід виконання рішення облради "Про концепцію забезпечення пріоритетного розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області у 1991-1995 роках".

Як завжди називалися певні досягнення й недовідки. Серед хорошого — це збільшення капіталовкладень, дальшого розвитку на селі набувають орендні відносини, відбувається й приватизація суспільної власності. Серед проблем називалися низькі темпи будівництва житла на селі, об'єктів соціального призначення, зокрема медичних закладів.

Наш кор.

МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ — ГАРАЖ

Бензину немає — це відомо, а їздити хочеться. От і думає, дев'яти. Двоє тридцятирічних молодиків із Мар'янівки вирішили пошукати його в гаржі колгоспу "Шлях до комунізму". За справу взялись вночі, однак зустріли на своєму шляху сторожа. Аби не завважав, побили чоловіка, а самі намагались злити з автомобілів бензин.

Тепер доведеться їхати деінде на казенному паливі.

О.СКИРТАНЬ.

Новоархангельський район

ДОБРЕ, ГОЛОВУ ЗАЛИШИЛИ...

Відразу чотири аналогічні карадіжки сталися 5 грудня між 17-ю й 20-ю годинами в Кіровограді. Зловмисники зірвали з голів нічого не підозрюючих жертв шапки: дві — із фредки, одну — з норки, ще одну — з лисиці. Причому робили свою чорну справу і на безлюдних вулицях і на зупинках громадського транспорту.

Так що оглядайтесь — і коли йдете, і коли стоїте.

НАШ КОР.

ГОЛОВАНІВЦІ РОЗБАГАТІЮТЬ?

На Голованівщині створено мале підприємство "Кварц", яке займається добуванням цінного каменя — габро. Цією сировиною зацікавилась і одна з югославських фірм, експерти якої побували в районі. Треба зробити ще деякі геологічні дослідження. Якщо вони матимуть позитивний результат, то при допомозі югославських друзів буде споруджено спеціальний цех.

Один квадратний метр восьмилітрової плитки габро коштує на світовому ринку біля тисячі доларів.

Наш кор.
Голованівський р-н.

КУПИШ ЩО ЗАВГОДНО

На долинський ринок їдуть з відусіль. Людей приваблюють не тільки імпортові товари, якими торгують іноземці-будівельники КГЗКО-Рух, а в першу чергу валюта. Сьогоднішній долар в Долинській коштує 55 — 75 карбованців, німецька марка — 35 — 40. Та іноземці на долинському ринку не завжди у виграві. Місцеві жартуни, знаючи, що вони полюбляють спиртное підсунули їм пляшки з оцтом, але з етикетками від горілки.

Долинський р-н.
Наш кор.

ВІЛЬШАНКА СВЯТКУЄ ІОАННА

25 листопада колись, у давні часи було освячено приміщення місцевої церкви. Раніше це свято вільшанці святкували по домівках. Цього ж року Вільшанка святкувала Іоанна Милостивого з музикою, піснями, танцями. Всім Іванам Івановичам та Івановим вручили спеціальні тортів та пригостили келихом вина. Учасники свята взяли участь в народних іграх.

Наш кор.
Вільшанський р-н.

БУДУТЬ ХОЧ АНТЕНИ!

На гайворонському заводі "Актан" розпочато серійний випуск комбінованих телевізійних кімнатних антен. Перші кілька тисяч виробів розкупили в магазинах культурів району. Гайворонські антени дешевші, естетичніші, технічно досконаліші.

Завод відправлятиме частину продукції Кіровоградській базі культури, яка постачатиме їх в торгівельну мережу області.

Гайворонський р-н.
Наш кор.

ЦЕРКВУ НЕ ВІДРЕМОНТУЮТЬ?

У Миколо-Бабанці офіційно зареєстровано релігійну общину. Для двадцяти осіб віруючих найзаповітніша мрія — відремонтувати церкву.

Але це майже нереально — місцева влада не має ні коштів, ні будматеріалів. А, тому, ремонту потребують і сільські мости...

Бобринецький р-н.

І ДІМ ПАРТІЙНИЙ ОСВЯТИЛИ...

— Це анекдот чи правда? — з порога запитала я у заступника голови міськвиконкому В.І.Сибірцева про щойно почуте повідомлення щодо освячення нового приміщення міської Ради і виконкому.

— Та я сам тільки дізнався про це, — розвів руками Василь Іванович. — Ні, я в такі ігри не граю. Ну освятили б перед тим, як всі туди вселятися мали...

Можливо, заступник голови міськвиконкому і не це мав на увазі, та виходить, що і він засумнівався, чому, мовляв, перед вселенням у кіровоградський "Білий дім" (колишнє приміщення обкому партії) міського керівництва, серед якого майже всі колишні комуністи, між іншим, треба було проводити цей захід.

У принципі нічого поганого в тому, що приміщення міської Ради освятили, немає. Як сказав єпископ Василь, "всьяке добре діло треба починати з чистими помислами". Мене турбує інше. Наше повальне захоплення релігійними обрядами, якимсь, даруйте, какофонія навколо церкви. Наші православні священики ладні висупати з проповідями скрізь і всюди, на мою думку (це думка і багатьох освідчених людей), компрометуючи православ'я. З цієї точки зору мене не задовольнила проповідь в колишньому обкомі компартії. Проповідь варто слухати з церковного амвона. Можливо, там в церкві, серед тиші, урочистості, пахоців ладану непомітними будуть, наприклад, переплутані імена великих філософів Томаса Мора і Кампанелли.

Ні, у мене немає ніякої перестороги до служителів культу і християнської віри взагалі. Я розумію людей, які вирішили освятити приміщення, збудоване на місці колишнього храму — в скрутні моменти нашого життя ми завжди згадуємо про Бога. І все-таки від того, що відбувалося в колишньому партійному домі, віяло якоюсь нещирістю.

В.ЛЕВОЧКО.
Фото О.КОЛОМИНОВА.

Виконком міськради м.Уральська, втративши надію якось вплинути на керівників комунальних служб і будівельних організацій, опублікував у обласній газеті їх домашні телефони під рубрикою "Дзвоніть, якщо у вас щось не так". До ранку начальники твердо вирішили змінити номери телефонів і звернутися до суду з позовом на міськраду, яка порушила, на їх думку, право на особисте життя.

* * *

В Елістинському центрі по профілактиці і боротьбі зі СНІДом померла ще одна, сімнадцята дитина. В Елісті від вірусу вже померло двадцять чоловік, сімнадцять з них — діти.

* * *

На півночі Англії у квітні наступного року відкривається перша приватна тюрьма "Уолдс". "Житимуть" там всього 320 в'язнів. Чотирнадцять годин на добу вони будуть знаходитися поза своїми камерами, приймати відвідувачів, вільно одержувати листи, дзвонити по телефону.

* * *

Камінієм закидав патови сімнадцятирічну алжирську дівчину тільки за те, що вона вийшла на прогулянку у міні-спідниці.

* * *

Ще 17 березня Петерфельдська сільська рада /Целиноградська область/ провела одночасно із загальносоюзним ще один референдум — про створення автономної національної Ради. Переважна більшість жителів проголосувала "за". Районна і обласна влада підтримали це рішення. Верховна Рада Казахстану відмовила і вирішила навіть не повідомляти про це засоби масової інформації.

* * *

Президент Албанії Реміз Алія підписав розпорядження про можливість застосування збройної сили армією та поліцією для захисту продовольчих магазинів і складів. Останнім часом, в Тірані зареєстровано випадки нападів на автофургони з хлібом, магазинами і пекарні.

* * *

На аукціоні Крісті в Голландії буде продана перша партія антикваріату з В'єтнаму. Це 20 тисяч предметів, знайдених минулого року на кораблі, що затонув 300 років тому в районі острова Кондао. Серед них — вироби з кераміки, фарфору, бронзи, каменю.

* * *

До Доброолекса Андрієвського Овідіопольського району Одеської області повернувся одностельці, які три місяці працювали у фермерських господарствах ФРН і проживали у сім'ях бауерів. Приїзд був вражаючим — з-за нагорба вигулькнули два мерседеси, опель та ауді-100...

СПОРТИВНА ХРОНІКА

ДЗЮДО

На першості СРСР серед жінок, що проходила нещодавно у Брянську, українські спортсмени посіли друге місце у командному заліку. Непогано виглядали пататамі і юні кіровоградки — вихованки майстра спорту Валерія Ханцевича. Карина Макогон здобула нагороду у абсолютній вазі, а її подруга по команді Тетяна Уромова зайняла п'яте місце у ваговій категорії до 56 кг.

* * *

У Луцьку в цей час змагалися на татамі юпаки. Своїх вихованців на першості України представляли тренери Володимир Сливков та Олександр Школяницький. Найвище досягнення у наших земляків на цьому турнірі — "бронза", яку здобули Дмитро Молодченко /62 кг/ та Роман Зайтов /45 кг/. Олег Куликов /57 кг/ та Сергій Ількович /62 кг/ розділили п'яте-шосте місце.

ХУДОЖНЯ ГІМНАСТИКА

Гімнастичний статус Кіровоградщини у країні загальнознавний, наші спортсмени стабільно займають вагомі місця на змаганнях різних рангів. Приклад тому — відкрита першість, в якій взяли участь гімнастки Кисва, Кривого Рогу, Одеси, Сімферополя та Кіровограда. Майстри спорту Ірина Толмачова, Ольга Шамрицька та Людмила Олійник /усі — студентки нашого педагогічного/ одержали весь можливий "букет" медалей. Не поступилися нікому з гостей і кандидати в майстри спорту Яна Пилипенко, Надія Казмірчук та Тетяна Мазур. Тренери Валентина Бикова та Ольга Шевченко мають бути задоволені виступами своїх подопічних.

ПЛАВАННЯ

Чотири золотих, дві срібних і п'ять бронзових медалей — так оцінені виступи кіровоградських спортсменів на змаганнях на Кубок республіканської ради ВДФСТ профспілок, які закінчилися у Києві. Майстер спорту Наталія Ніколасенська /Олександрія/ двічі перемогла у запливах на 200 метрів брасом та комплексним стилем. Її земляк, теж майстер спорту Олег Табунчик здобув "золото" у запливах на 100 метрів брасом та 200 метрів батерфлясом.

ВЕЛОКРОС

На межі осені та зими відбулася досить неординарна подія для кіровоградців: чемпіонат України з велосипедного кросу на Закарпатській мототрасі. Наша збірна виважено заявила про себе, посівши друге місце у естафеті 4х4 км /два кола "стражани" по трасі/. Честь Кіровоградщини захищали майстри спорту Валерій Кораблін та Кирило Красов, та кандидати у майстри спорту Дмитро Добровольський та Микола Прозирай.

ЩО Б СКАЗАВ МАРКІЗ ДЕ САД?

Хтось із нас точно живе на острові — або прокатники, котрі в афішах атестували фільм італійського режисера Ліліани Кавані "Нічний порт" — "тільки для дорослого й витриманого глядача", або мистецтвознавець Кирило Разлогов, що анонсує стрічку з екрана перед її демонструванням, або я, автор цих рядків. На такому острові, де йдуть стрічки настільки одноманітні, що коли з'являється ось така, то вона атестується як подія. Що до прокатників можна здогадатися: їм треба заманити глядача в зал, а там хай хоч і через десять хвилин тікає звідси — касу він уже поповнив. З Разловим складніше: чого це він так часто повторює, що фільм несподіваний, шокує, нафарширований садизмом і мазохізмом /психіатричні терміни/ — наче ми досі на екрані не бачили відрубаних голів чи статевих актів. Хай у 70-х роках, коли "Нічний порт" був знятий, у цьому й була якась сміливість, але ж Разлогов представляє цей фільм сьогодні!

Питання щодо мого власного сприйняття маю ще більше. Так, стрічка знята з великим художнім смаком, це безперечно.

Так, лінія розповіді колишніх нацистських катів з відступниками зі свого середовища теж проведена блискуче — тут справді мурахи по шкірі ганяють. Хоча фашистська банда в сьогодинньому вигляді подана, мені здалося, навмисно шаржовано. Хіба в учорашніх і таємних сьогодинніх головорізів обов'язково мають бути однаково кримінальні фізіономії? В одного, правда, підкреслено гомосексуальна, але все одно ж знайдена відмітка зі знаком мінус. Виняток хіба що сам головний герой, на вигляд цілком безневинний, поки не зустрічає

свою напівкохану-напівжертву. Ось тут я без маркіза де Сада не розберуся.

Разлогов розповів передісторію створення "Нічного порту". Режисер справді зустріла на місці колишнього концтабору жінку, котра клала туди квіти в пам'ять про свою любов до наглядача табору — вона сама була тут ув'язненою. Усе може бути в цьому світі — любов зла. Але мені здається, що художник, досліджуючи підвалини такої патологічної /можливо/ пристрасті, має все ж показати глядачеві, звідки вона береться, хоч трохи пояснити її причини. А що в "Нічному порту"? Наглядач, користуючись беззахисністю арештованої, змушує її до близькості. І їй ці знущання настільки западають в душу, що через багато років вона кїдає чоловіка, благополучне життя й іде до свого кота, будучи готовою заради нього навіть померти з голоду!

До речі, якщо є ще у фільмі сильні місця, то це очікування, коли замкнута знавсініми "друзьями" парочка візьметься їсти сіамського кота, котрий мирно муркотить від голоду. А він чого такий спокійний? Мишей у цій акуратній квартирі на еноному поверсі напевне не водяться! Автори фільму, гадаю, менше всього хотіли, аби глядач турбувався про долю кицьки. Але доля людей у даній ситуації сприймається з одним питанням — що буде далі, ніяких психологічних загадок розв'язувати вже не хочеться. Бо якщо вони й є, то не показані, а кіно все ж видовище, коли не помиляюся. Герої зі своєю любов'ю були з відхиленнями — взаємна пристрасть виникає зі знущань. Але ж якщо вони раніше, пардон, звикли зближуватися в неадекватних ситуаціях, то й далі б мали спілкуватися саме за цими правилами. /Заключна сцена, коли "нічний порт" йде під кулі в мундирі зі свастикою, зодягши подругу в костюм

"моєї дівчинки", підтверджує їхню спрямованість у жорстоке минуле/. Але ми бачимо стосунки настільки плоскі й буденні — наче й зовсім не з цього фільму. "Нормальний" секс у недавньому "Таксі-блюз" знятий куди ефектніше. Та бог із ним, із сексом — взаємини пари не містять жодної розгадки в психологічному плані. Скільки не ламай голову над мотивами їхніх дій — нічого не виходить. Якщо вже смисл твору не піднесений на тарілочки для особливих нездогадливих, то мав би залишитися простір для фантазії. А фантазія після фільму спромоглася лише на поверхову цікавість: чи вижив кіт? Нас же настроїли на садизм...

Н.ДАНИЛЕНКО

РУКАВИЧКА ПІДНЯТА!

Після перегляду фільму — коли оговтався, — я усвідомив, що мене найбільше вразили дві речі: поведінка залу за заборона фільму на його батьківщині. Напевно, саме ці два факти — при поєднанні їх та уважному аналізі — допомогли мені, здається, правильно зрозуміти мету режисера Ліліани Кавані. Я цікавився враженням від "Нічного порту" багатьох людей — знайомих, приятелів. І вислуховував дуже різні оцінки та розуміння. Але всі були єдині в тому, що фільм важкий для глядача. Чому важкий? Тому, що ми звикли до насильства, сексу, примолінного "гострого" сюжету з чорно-білими героями, а нічого цього в ньому немає! Навіть мій шановний колега, визнаний кінокритик обласного масштабу, відчував свою повну розгубленість перед фільмом, який "вони, десь там у себе забороняли, бачте, — а у ньому ж ні біса нема!"

Ні, у ньому все є! І коли зал сидить у гробовій тиші, затамувавши

подих — дивиться на молоду гарну жінку, яка з палаючими очима вилизує з розбитої банки залишки варення, — замість того, щоб тупо реготати, то цей фільм справді є твором великого мистецтва. І важкий він у першу чергу психологічно, бо дає кожному з нас можливість упізнати зачеплене у підвалинах власної підсвідомості звіра, ім'я якому — ерос.

Яким може бути кохання — найсильніше, найвиразніше з проявів еросу — яке народилося у патологічних умовах концтабору? Чи існують взагалі якісь межі людської пристрасті?

Герої фільму — дуже неординарні і обдаровані люди. Їх біда в тому, що доля з'єднала їх у штучному нелюдському світі табору, де, здається, не могло вижити ніщо з людських почуттів. Але кохання виявилось сильнішим навіть за цей нелюдський світ, воно народилося, але з печаткою цього світу: це кохання — мутант, який пристосований до існування у виключно нелюдських умовах. Тому справжня трагедія розгріється вже після війни, у мирному спокійному Відні, де герої могли б, нарешті, позбутися "комплексу табору". Та мутант нежиттєздатний в атмосфері чистого повітря, йому потрібен хоча б "ерзац" табору — ось чому виникає лінія ізольованої від усього світу кімнати, де кохання-мутант тихо згасає, даруючи героям хвилини останньої насолоди.

"Нічний порт" був заборонений не через фізіологію чи цинізм. Його не могли прийняти через правду про людину, через небажання признатися у тому, що людська природа сильніша за всі соціальні експерименти над нею. Ця теза ще довго буде муляти очі сильним світу цього.

В.РАЄВ.

Щоп'ятишні в Кіровоградському СПТУ-9 проходять концерти художньої самодіяльності. Свою творчість показує кожна група в рамках училнищого огляду-конкурсу художньої самодіяльності. Як сказав директор училища Є.Б.Терехін, учні охоче готують свої програми, оформляють зі смаком і фантазією. На загальноучилнищних батьківських зборах плануються показати найкращі концертні номери.

Фото Є.ПЕРЕПЕЧІ.

ДО ШКОЛИ САША УЖЕ НЕ ПІДЕ...

3 грудня цього року сім'я Хотинських із Попельнастого Олександрійського району тричі осиротіла: у пожежному чаді загинули п'ятирічний Дмитрик, чотирирічний Саша і однорічна Тоня. Ймовірна причина нещастя — дитячі пущоті з вогнем. На момент пожежі батьки знаходилися на роботі. Аналогічна історія в кінці жовтня трапилась у Мало-вісківському районі. У будинку доярки колгоспу імені Шевченка В.Гончарук загорівся телевізор. Двійко дітей отруїлись чадним газом. Одне з них в лікарні померло. Через два дні трагедія повторилась у Ємилівці Голованівського району. Від незатушеної цигарки загорілась килимова доріжка в домі Т.Козлової. У чадному газі загинув залишений без догляду дворічний син.

Гірко, але нема ніякої гарантії, що чужа біда когось навчить і залишені малюки не гинутьимуть і далі...

О.ПИЛИПЕНКО.

ЗІБРАЛАСЯ МІЛІЦІЯ НА РАДУ...

У Кіровограді відбувся дводенний республіканський семінар-нарада керівного складу міських управлінь внутрішніх справ обласного підпорядкування та великих промислових міст України, в якому взяли участь заступники начальників міських управлінь, а також представники МВС України начальники управління охорони громадського порядку генерал-майор О.В.Войцеховський /начальник відділу по організації роботи дільничних інспекторів полковник В.О.Жук. На нараді йшлося про забезпечення громадської безпеки в республіці, про проблеми міських відділів і взагалі про напружені будні міліції. Я, зрозуміло, не маю сумніву, що від будь-яких нарад бандитів менше не стане, але не будемо наrado присіклими. Семінар-нарада відбувалася в Кіровограді не випадково. Як сказав, скромно потупля-

чись, начальник відділу охорони громадського порядку В.Д.Момот, рішення провести такий захід у нас, мабуть, пояснюється і тим, що кіровоградська міліція не на останньому рахунку в МВС. Ото й добре. Але міліцейських проблем у нас чимало. І в тих, хто забезпечує громадський спокій населення. Адже величкий пограбування — це проблема проблем. Хоч у нас їх кількість зменшилася порівняно з минулим роком, однак не настільки, щоб сумирити перемогу. Як і раніше, не вистачає кадрів. Дві роти ППС ледве-ледве закривають процентів 20-30 території. До речі, у функціонуванні патрульно-постової служби не слід применшувати роль міської влади. На семінарі з основною доповіддю виступив голова міської Ради і виконавчого В.Г.Мухін. Розповівши, присутнім про ті реальні зусилля, що докладає місто, аби забезпечити

спокій своїх громадян. Не буду перелічувати, що зроблено для міліції, зокрема для АПС. Це і квартири, і надбавка до зарплати і забезпечення дефіцитними товарами (зрозуміло, в тій мірі, як це можливо сьогодні).

На нараді йшлося і про роботу міліції на ринках, особливо з особами кавказької національності. Сьогодні це бич божий не лише нашого міста, нашої республіки. Пам'ятаєте, осінні страйки московських таксистів? Там одна із вимог була — виселити за 24 години із столиці всіх осіб кавказької національності. Занадто? Не маю сумніву, і все-таки питання це не таке просте, якщо міліція з усієї республіки приділила йому скільки уваги на своїй нараді-семінарі.

Наш кор.

ОБМІНЯЮ

Міняю автомобіль ГАЗ-24 1986 року випуску, на 2- або 3-кімнатну квартиру за домовленістю. Довідки за телефоном 23-05-89.

* * *

Міняю упорядковану квартиру 50 м² в місті Биків Сахалінської області на двокімнатну упорядковану або будь-яке житло в м.Кіровограді чи іншому місті України. Можливий тимчасовий взаємний обмін на період роботи на Сахаліні. За довідками звертатися: м.Кіровоград, телефон 55-17-84.

МІЖНАРОДНА — ДЛЯ НАРОДУ. А ДЛЯ НАС?

Друкуючи кореспонденцію про міжнародну молодіжну конференцію, що недавно відбулася в Києві, зразу зауважимо: все, що на ній було — теоритичні роздуми. Практичні дії якщо і є, то, на нашу думку, вони теж робилися в теорії. Бо результатів, скажемо так, не видно.

Можливо, їх просто-напросто рано чекати?

* * *

Про молодіжну політику ми вже настільки наслухані, що без оскоми багато хто її вже не сприймає. Тільки від розмов дуже мало.

Щоб молоддю серйозно займалися на державному рівні — такого донедавна не було. Першим кроком у цій справі стала міжнародна науково-практична конференція "Молодіжна політика: досвід, проблеми, перспективи". Мета її — не лише обмін думками, набутим досвідом, а й запозичення напрямів діяльності у зарубіжних колег.

Своє завдання, на нашу думку, конференція виконала сповна: розмова

відбулася. У ній взяли участь усі керівники комітетів у справах молоді з областей України, зарубіжні гості. Наголос, в першу чергу, робився на теорію, часто-густо відірвану від життя, а також на практичні рекомендації, поради, які можна буде використовувати в роботі. Формальний підхід до молодіжної політики, який мав місце у минулому, довів, чого він вартий.

На зустрічі іноземних учасників конференції з-поза меж колишнього СРСР з головою Комісії у справах молоді Верховної Ради України Анатолієм Матвієнком говорилося, що Україна займається молодіжною політикою найбільш комплексно. А.Матвієнко зазначив, що парламент республіки незабаром прийме Декларацію про молодіжну політику в Україні та Закон про соціальну адаптацію молоді.

Канадський гість Отто Дріджер у "дусі" капіталізму наголосив, що в молодіжній

політиці "головне, щоб людям було добре жити". Також він пропонував покінути з поляризацією соціалізму і капіталізму, навіть спробувати змінити ці поняття.

Взагалі, теоритичних роздумів було багато. Не будемо стверджувати, що всі вони для нас прийнятні, але більшість з пропозицій потрібно негайно втілювати. Візьмемо хоча б виступ професора з Харкова Олени Якуби. Разом зі своїми колегами вона займається вивченням молодіжної свідомості, особливостей ціннісних установок, проблемами школярів-випускників. Ну а комітети у справах молоді обліккомів, взагалі, молодіжні громадські організації могли б своїми заходами, за даними соціологів впливати на цю свідомість, навіть більше — формувати її.

На конференції згадувався й комсомол, якого вже немає. Взамін в масштабах республіки створили Спілку

молодіжних організацій, але на рівні районів, навіть деяких обласних центрів її діяльність — темний ліс.

Подібне становище ми маємо і на Кіровоградщині. Важко сьогодні щось сказати про майбутнє цієї Спілки в Новоархангельському, Добровеличківському

займатиметься працевлаштуванням молоді?

До речі, не всі учасники аплодували конференції. Деякі, як Олег Покальчук з Луцька (він — голова Волинської крайової Пластової старшини) вважав, що конференція не буде результатом. Олег пояснив своє

без участі самої молоді. Хоча молодим людям і не потрібні заходи такої тривалості і такого характеру, вони їм протипоказані.

За словами Олега, "Якщо виходити з ідеї національної єдності, то конференція зробить свою добру справу. Якби дивитися на неї під практичною, Олег пояснив своє

Петрівському та інших районах. Навіть та робота, яка ще рік тому хоч якось велася, не жевріє. Хто ж виражатиме інтереси молоді, як? Хто

розчарування відсутністю представників молодіжних організацій. Тобто, — знову зіткнулися з тією обставиною, коли молодіжні проблеми намагаються вирішити

тихим кутком — яких результатів не буде. Але в будь-якому разі шкоди вона не принесе".

От цікаво, а чи ж буде від неї користь?

РЕЗОНАНС

„ТАКУ ВЛАДУ ЗАБУТИ НЕ МОЖНА...”

Із Людмилою Малаховою редакція "Іскрут" протягом кількох років. З першого свого листа Людмила шкодувала, що ми "плюємо" на партію, комсомол, рідила редактору розрахувати кореспондентів, думки яких не співпадали з її. Ностальгія за старим чітко проявилася і в її публікації "Вертасте владу поміщиків і капіталістів", на яку ми отримали відгуки. Що цікаво — один із них принесли похилого віку люди, котрі бачили і пережили на собі абсолютно несе, а не лише позитивний, героїзм тих, хто жив словами: "Партія сказала: на!ю", комсомол отримав — "єсть!"

* * *

"До всього передового, прогресивного в статті висловлюється люта ненависть. Демократичні перетворення, людей, котрі їх проводять, — все видається за повернення до влади поміщиків і капіталістів, проти якої так гарно боролися комсомольці, проявляючи "героїзм та відвагу".

Читаючи ці слова, бачачи думки автора, думається, що він не проти проявити "героїзм" і "відвагу" комсомольців 20-30-х, котрі ходили бригадами з залізними палицями в руках вулицями сіл, заходили в двори, в хати, ламали, били вікна, двері, колупали долівки, шукаючи захований хліб, забирали останній шматок від дітей, котрі, плачучи, просили: "Дядечки, віддайте, ми їсти хочемо..." Але дядечки були незламні духом і героїчними вчинками. Вони виконували волю комуністичної партії, боролися проти класового "ворога" — куркуля. Тому дядечки не милували дітей.

Не без участі комсомольців 20-30-х років, звичайно, під керівництвом компартії, був створений голодомор, наслідки якого і нині жахають весь світ. Ще до одної героїчної справи причетний комсомол, тобто, до трагедії, лиха, які спіткали українців — до хвилі репресій тридцятих років.

Щоправда, все це робилося без Леніна, але ж за його теорією, за його вченням, під його прапором! Робилося його соратника-

ми, вірними послідовниками. Чомусь про цей "героїзм" немає жодного слова, він свідомо замовчувався. Будучи комсомолом, Л.Малахова навчилася говорити неправду, обманювати людей, а злочини видавати за героїзм.

Стосовно любові до української мови, про що йдеться в статті, то це, м'яко кажучи, лицемірство, бо цю любов Людмила сама спростовує, заперечуючи Закон про мови на Україні. І ще — гаслом "я — русская" вона підкреслює свою "перевагу" над людьми інших національностей.

І ще одне: шановна Л.Малахова! Коли ви критикуєте тих людей, які думають не так, як ви, а ваша критика виходить за рамки людської моралі, то не забувайте критикувати самі себе. Бо те, що сьогодні ми спостерігаємо в нашому житті, — наслідки вашої героїчної роботи, яку ви виконували комсомолом, готуючи ґрунт сьогоденню і перекладали все зі здорової голови на хвору. Це ж звичка бюрократ-чиновника, який свій гріх звалює на іншого!

Не забувайте про це.

Г.МІКОЛАЄНКО,
пенсіонер, учасник Великої
Вітчизняної війни,
м.Кіровоград.

* * *

Мене схвилювала стаття Л.Малахової "Вертасте владу поміщиків і капіталістів". Людо, ти картаєш аспіранта Громова, що він не знає історії. А також ти лаєш демократію та Рух.

Ти пишеш, що забули ту владу та її героїв. Чому, Людо, забути? Таку владу забути не можна. Хіба можна забути 1922, 1933 або 1947 роки, коли люди пухли, а потім мерли від голоду? Коли батьки поїдали своїх дітей. Скажи мені, в якій державі влада зробила таке, щоб люди людей поїдали? Може, папу-аси так робили, і то не від голоду. А скільки за тієї "доброї влади" пролито сліз, поту,

коли нашими жінками і сестрами орали і волочили? Тоді вони і "слізюнками примочили". Ось такі додатки до твоєї пісні...

Пам'ятаю, як наші жінки, сестри і діти в 1933 році голодними, виснаженими, а то і пухлими копали свої городи. Бо вони знали, що їх годував город, а з того городу влада брала і картоплю, і молоко, і крашанки, зняли б і нашу шкіру, та є нас вона одна.

А таке як забути? Приїжджав уповноважений з району, сідав на місце голови колгоспу, наган — на стіл, кулаком об стіл і, "богамать", дай хліб. А коли викачав усе до зернини і від'їжджав у район, то залишав у колгоспі одну або й дві дівчини чи молодіці череватими. Навіть у цю хвилину я бачу вирвані жмути кіс з голів та чую прокляття і слюзи. Так що, Людо, не осуджуй Громова, що він не знає історії.

Ті, "добрі герої" на чолі з маленьким лисенським з високим чолом та ясними очима, комісари-більшовики Юровський, Білобородов, Медведєв, Єрмаков, Нікулін розстріляли дев'ять років дитину — сина царя Миколи II Олексія. А як вони його розстрілювали? Так розстрілювали могли садисти і кати. Оці "герої" ходили в генеральських папах, в довгих шинелях та хромових чоботях, а солдати-червоноармійці були голі, голодні і босі, при 30-40° морозу в личаках чи черевиках, скручених мотузкою або дротом. Оце тобі, Людо, ті "герої", що ти їх згадуєш.

Ці "герої" або подібні їм забрали в церкві дев'ять мільйонів карбованців і на астрономічну суму дорожочностей, які зібрав світліший патріарх Московський і всія Русі Тихон на допомогу голодуючим Поволжя. Ті "герої" розуміли, що ця допомога підніме авторитет церкви в очах народу, а не тієї "влади" і "героїв". Вони вирішили відняти ті гроші і дорожочності в церкви. Мала частина їх пішла голодуючим, а останні де? Дай мені відповідь, Людо, якщо ти знаєш історію! А при відбиранні цих грошей було розстріляно до десяти тисяч віруючих. Це

було, дочко, в 1918 році, коли був при владі маленький лисенський та його "герої". Це, Людо, документальні дані, не з неба зняті. Ще дай мені відповідь, скільки в тій владі було синків з багатих сімей і скільки бідних батраків чи батрачок, що "слізюнками примочили". Якщо ти знаєш, то і я знаю: один-два — і все.

А ще ти, Людо, звинувачуєш нашу владу, наш парламент і голову парламенту, що ввели "Закон про мови". Це брехня, що євреїв, болгар, молдаван, росіян і людей інших національностей будуть примушувати направляти своїх дітей тільки в українські школи. Я знаю, що будуть відкривати школи для болгар — болгарські, молдаван — молдавські, для росіян — російські, для євреїв — єврейські. Для євреїв навіть будуть відкривати синагоги. Так що, Людо, ти і в цьому не права, ніхто тобі не нав'яже цей Закон.

За період господарства тих "героїв" з мене зробили і не росіянина, і не українця. Як запорожець за Дунаєм співав: "... тепер я турок, не козак". Я в турка повернувся, бо не знаю добре своєї рідної мови, не знаю, якої я віри.

Так що, Людо, не чіпай нашу біль, нашу рану. За нашу мову, за нашу віру, за волю українського народу проливали кров наші предки і сиділи в казематах НКВС та таборах Гутабу. Пораджу тобі, Людо, щоб ти хоч поверхово вивчила історію України та її життя при "хорошій" владі з "хорошими героями". Правда, може це й непотрібно, бо Україна тобі не батьківщина. Ти любиш "маленького з високим чолом та ясними очима". Та ще "героїв", що правили Україною майже сімдесят років, при яких в 1933 році дороги були вкриті виснаженими, пухлими трупами. Від Знам'янки до Дмитрівки. По всій Україні це було.

Я, Людо, бачив це своїми очима, пережив це на собі.

А.БОНДАРЕНКО,
Долинський р-н.

На його просторому, як поле, робочому столі в різьбленій рамочці фотографія: дівчинка років п'яти з розкосими очима, напіввідкритим ротом, якимсь

душі на все життя. А артисткою вона буде прекрасною... тільки пізніше, набагато пізніше, коли вивчиться.

художній — це дуже різні речі. Звичайно, є неправильні твори мистецтва, де висловлюється повага до сили зла, котрої в народі нема. Погляньте, у народній казці, в будь-якій, про Коцея Безсмертного мовиться: "десь є сук, а там скринька, а там качка, а в качці яйце, а в яйці

за: "Ти що, розумніший від усіх?" Звичайно! Кожна людина в своєму житті розумніша від усіх. Якби ви розумні не були, ви не розумніші від мене в моїх почуттях, долі.

КОР.: Можливо, з цією втраченою почуття батьківства пов'язаний і нинішній вибух — за моїм

Ролан БИКОВ:

„В НАШІЙ КРАЇНІ ЗА ДІТЕЙ ЗАСТУПИТИСЬ НІКОМУ...“

дивним виразом лица. Ролан Антонович — знаменитий і улюблений мільйонами РОЛАН БИКОВ, автор, а тепер ще й президент Всесоюзного центру кіно і телебачення для дітей і юнацтва — бере цю фотографію в руки, показує: "Моя Ніночка..." і починається розмова, а точніше, монолог, зрідка потривожений моїми питаннями — про дітей і дитинство, про чоловіків і жінок, про любов і творчість — про вічне і сьогочасне, що і є життя. Я, на жаль, не можу передати вам його незрівнянної інтонації й міміку. Але уявіть собі Бармалея-Бикова 25-річної давності і з'єднайте його з трохи обважнілою після перенесеного інфаркту шістдесятирічною людиною...

Р.Б.: ... я знав про неї (Ніночку — ред.) десятихвилинну картину, і коли фільм привезли в Канни, до мене кинулись продюсери: негайно пишіть сценарій... зірка світового кіно... "Зірці" було п'ять з половиною років...

КОР.: Як же вона попала у ваше поле зору?

Р.Б.: Побачив у телемарафоні, пам'ятаєте? Її показали близько півночі. Це вона "послала" свого брата: "Пішов ти, каже, — на ..." Я написав про неї оповідання, потім сценарій. Коли її за моїм проханням розшукали — вона російська дівчинка, із Ташкента, — і привезли до мене, виявилось, що я описав її життя достеменно: мати — алко-голичка, вигонить її, живе дівчинка на вулиці... У фільмі вона покінчує самогубством...

КОР.: А в житті?

Р.Б.: В житті вона зараз в Анапі, відпочиває і лікується в санаторії. Її зробили операцію, і тепер у неї оченята не косять.

КОР.: А потім, Ролане Антоновичу, що з нею буде потім, після Анапі?

Р.Б.: Хочу за згодою матері віддати її в циркову сім'ю. Мені пропонують — у цирковий інтернат. Але вона у своєму житті стільки казенних домів бачила, що я, якщо згоджусь, буду проклятий нею в

КОР.: Ви хочете сказати, що вона ввійде в нормальне життя?

Р.Б.: Так. Перекопаний. Впевнений. Я взагалі став дуже сумніватися у дитячій олігофренії. Я думаю, що процентів на 70 це прогавлені діти. Їх визнали хворими, аби дорослим було легше. Я взагалі вважаю, що люди в білих халатах з дитинством багато в чому наплутали.

Якось розмовляв з дамами, котрі написали докторські дисертації — одна росіянка, друга чешка. Так ось вони стверджували, що страшні казки дітям на ніч шкідливі. Питаю: звідки це відомо? "А ось, — кажуть, — датчики підключали, після страшної казки діти погано сплять..." А де написано, що вони повинні добре спати? "Ну як же, здоров'я..." А де написано, що від сну здоров'я кращає? Я не знаю, хто здоровіший: мій батько, котрий з тринадцяти років жив на вулиці і дожив, не хворіючи, до 94 років, а під кінець життя, перед операцією, лікарів заспокоював: "Мені нічого не буде... нічого не буде... — чи наші дітлахи, в яких імунітет настільки зруйнований, що всі вони стали алергіками..."

КОР.: Але ж режим дня — начебто загальноновизнана заповідка здоров'я...

Р.Б.: Навіщо дитині своєчасно лягати спати, я не знаю, але навіщо людині все життя треба бути талановитим, ми знаємо. Кожному, не залежно від професії. Навіть в ліжку й то люблять талановитих. Мене переконують: дитина повинна засипати своєчасно. Це прекрасно, але якою ціною? Щоб потім бездарно жити, тому що в дитинстві не працювали м'язи фантазії? Адже мозок перед сном треба завантажити. І потім — страх в житті і страх

голка, а на кінчику голки — смерть Коцеєва. У народі є віра, що навіть безсмертне зло скінченне. І якщо дитині прищеплювати повагу до зла, тоді це шкідливо, тому що за цим — мерзенний, рабський світогляд — ось що недобре.

КОР.: А скажіть, Ролане Антоновичу, хоча передбачаю вашу відповідь: у найстрашнішому гніві ви могли б ударити дитину?

Р.Б.: Міг би! Міг.

КОР.: А я думала, ви скажете: "Ні в якому разі!"

Р.Б.: Ні. Адже виспитали, чи зможу. На жаль, і буду дуже про це жалкувати.

Пам'ятаю, як ударив свого артиста, ляпаса дав. Я знаю, що в щокіш закладені корінці тих нервів, котрі передають в мозок сигнали сорому. Ось ляпніть по спині — не так образливо. А по щоці? Сльози самі ллються з очей! І щоки горять від сорому. Іноколи треба, аби стало соромно.

...Була зима, ми їхали на натуру в автобусі, коли хлопчик став буквально знущатися над дорослими, вважаючи, що йому нічого не буде. Маленький негідник, він розумів, що робить: купа грошей уже витрачена, а він знімається у фільмі у головній ролі, і без нього — нікуди. Він з-н-а-в. А я... Вибрав момент і луснув.

КОР.: Ну, це гострий засіб...

Р.Б.: Це такий засіб, скористатись яким можуть тільки мати чи батько... Але я стверджую: батьківство це заєз із світу, чоловіки перестали бути батьками: дітям, дружинам, своїм матерям... Я в 13 років відчув, що мама — моя дочка. Потім дружина — моя дочка. Земля — моя дочка. І взагалі батьківство — це є чоловіче почуття. Чоловіки закінчуються, коли перестануть бути батьками. А в них це витрують. Тому що з першого класу хлопчика переконують: ти ніхто, ти дурниця і нічого не вартий. А ця знаменита фра-

раженням — неймовірної жорстокості дорослих у ставленні до дітей?

Р.Б.: Давайте тоді серйозно поговоримо, чи любимо ми своїх дітей. Я стверджую, що суспільство не просто не любить дітей, а ненавидить, знищує їх свідомо. Ми любимо своїх, двох-трьох, хай десятих — це ніщо. Дітей у нас 80 мільйонів — і ось їх ми відверто ненавидимо. Страшно. У нашій країні за дітей заступитись нікому, вони випали із всіх структур: партійних, відомчих, радянських, ними ніхто не займається. Була монополія комсомолу на них — комсомол — зник, піонерська організація тепер — невідомо що. Вони суспільні сироти. Жалібно!

Ми їх не любимо. Ми з ними боремося скрізь: на вулиці, у школі, в побуті. Ми їх не пускаємо на поріг дому: "Ось ці щоб сюди не ходили, ось ці — підворіття". А куди йти? Ми, доведені хлопчики, ходили, і це надрукуйте, будь ласка, — у Перший дитячий театр, він так називався. Знаєте, де він був? Ви зараз ахнете: Перший дитячий був там, де тепер Театр естради. Ось яким уявлявся дорослим театр для дітей. Ми нині останні помираємо, хто це пам'ятає. А потім його у дітей забрали...

Зараз їх вигонять навіть із підвалів. Наприклад, треба обов'язково вигнати єдиний в центральному районі Москви дитячий Центр, куди ходять 600 дітей. Мені пояснили, що там треба розмістити контору "Плодоовоч". Хоча де вони, ті плоди і овочі?

КОР.: А важко було вам Центр створювати?

Р.Б.: Не те слово!

КОР.: ... і взагалі, чому ви, відомий і популярний актор Ролан Биков, за це взялись?

Р.Б.: Відповім так, як відчуваю. Уявіть собі скрипалю, котрий в 41-ому році сидить в окопі на передовій. А до нього

підходить така собі приблизно можна сказати, що літературна дамочка — не там герой шукав свій жіночий ідеал. Він перебрав усіх жінок, котрих знав у своєму житті, і згадав, як колись тьотят, в окопі, коли так добре в філармонії — овації, квіти... Війна йде. Тому треба бути в окопі. Передова сьогодні там, де адміністрація не виконує своїх прямих обов'язків. І те, що я в цьому кабінеті, а не на знімальному майданчику, — це мій особистий вибір, а не призначення. Я тут ще й тому, що немає Птушко, нема Роу, Асанової, котрі робили прекрасні фільми для дітей, а дітям потрібні хороші фільми.

Ось уже два роки живе наш Центр, айого начебто й не існує. Раз у раз чую: "Дитячих фільмів у нас нема". А тим часом створено 42 фільми студіями нашого Центру, витрачено 19 мільйонів карбованців. Вони важким тягарем лежать на моїй лисині і моєму серці: наші фільми не купують і не покузують. А є шедеври, є геніальні фільми. І ось я приніс їх на телебачення, тому що проблема дитячого кінопрокату у нас не вирішена і довго ще не буде вирішена, а мені до дітей прорватись треба. І я сказав: я всі фільми даю телебаченню, хай показують...

КОР.: І телебачення прийняло ваш дарунок?

Р.Б.: Російське уже бере. У нас вистачить фільмів, аби кожної неділі — з 1 вересня до кінця навчального року — давати прем'єру і під час канікул десять днів підряд показувати нові фільми.

КОР.: До речі, ось ви говорили, що чоловіки у нас втрачають чоловічу сутність — батьківство. А що відбувається, на вашу думку, з жінками?

Р.Б.: Ну, знаєте, не можна ділити людей на чоловіків і жінок. Пам'ятаєте фільм Фелліні "Вісім з половиною"? Він такий багатозначний і не має буквального змісту. Але

приблизно можна сказати, що там герой шукав свій жіночий ідеал. Він перебрав усіх жінок, котрих знав у своєму житті, і згадав, як колись тьотят, в окопі, коли так добре в філармонії — овації, квіти... Війна йде. Тому треба бути в окопі. Передова сьогодні там, де адміністрація не виконує своїх прямих обов'язків. І те, що я в цьому кабінеті, а не на знімальному майданчику, — це мій особистий вибір, а не призначення. Я тут ще й тому, що немає Птушко, нема Роу, Асанової, котрі робили прекрасні фільми для дітей, а дітям потрібні хороші фільми.

Ось уже два роки живе наш Центр, айого начебто й не існує. Раз у раз чую: "Дитячих фільмів у нас нема". А тим часом створено 42 фільми студіями нашого Центру, витрачено 19 мільйонів карбованців. Вони важким тягарем лежать на моїй лисині і моєму серці: наші фільми не купують і не покузують. А є шедеври, є геніальні фільми. І ось я приніс їх на телебачення, тому що проблема дитячого кінопрокату у нас не вирішена і довго ще не буде вирішена, а мені до дітей прорватись треба. І я сказав: я всі фільми даю телебаченню, хай показують...

КОР.: І телебачення прийняло ваш дарунок?

Р.Б.: Російське уже бере. У нас вистачить фільмів, аби кожної неділі — з 1 вересня до кінця навчального року — давати прем'єру і під час канікул десять днів підряд показувати нові фільми.

КОР.: До речі, ось ви говорили, що чоловіки у нас втрачають чоловічу сутність — батьківство. А що відбувається, на вашу думку, з жінками?

Р.Б.: Ну, знаєте, не можна ділити людей на чоловіків і жінок. Пам'ятаєте фільм Фелліні "Вісім з половиною"? Він такий багатозначний і не має буквального змісту. Але

І.СКЛЯР.
м.Москва.

ВІТРИНА

ПОМСТА ЖАР-ПТИЦІ

Я чув, та не вийшов у ніч горобину.
Сахнувся. Жажнувся будити роди-
ну.
Злякався таємного того ридання,
Гортанного клекоту розгортання.
А вранці, як вбивця, пішов
манівцями.

Блукав. Захлинявся у люті з не-
стями.
Та врешті прийшов, хай повірять
очиці.
Що справді горять там пір'яни
жар-птиці.
На звалищі бруду, в румовищі
цвілі
Ті пера горіли, вогненні, аж білі.
Ті пера розпатрані, жовані з ночі
Палили нечисті, пекли мої очі.
Вночі тут щось скоїлось. Щось
окошилось.

Іван ДРАЧ
А зараз пір'я колола, мов шило,
І руки жалила, пекла, мов кропи-
ва.
Іх сила поламана, дивна і мстива.
Невже ти була тут? І крилами би-
ла.
І душу згубила — і смертю по-
мстила.
Помстила мені тим, що вмерла
для мене.
Віддавши життя мені тяжко бу-
денно?!

ДИВО, ЩО ПРИЙШЛО З ГЛИБИНИ ВІКІВ

На заняттях гуртка декоративно-прикладного мистецтва Олександрівського будинку піонерів і школярів діти не тільки знайомляться з килимарством, ткацтвом, вишивкою, художнім різбленням, керамікою, народним живописом, але й самі вчаться творити прекрасне.

Заняття проходять у формі заочної подорожі по залах державного музею українського народного декоративного мистецтва України.

Валентина Степанівна Лисенко, керівник гуртка, демонструючи слайди, діапозитиви, листівки, зразки вишивок, одягу, відмічає, що яскраво виражений національний стиль художньої вишивки, багатство її мистецьких особливостей /улюблені кольори, техніка виконання, окремі орнаментальні елементи, малюнки й композиції/ в різних регіонах України створювали по-своєму.

Перед очима дітей рясніють грона винограду, з ягідками та невеликими квітами, червоний і чорний кольори вишивок, виконаних "занизуванням", "гладдю", "набівуванням", "хрестиком", властивих Київщині.

А ось і чернігівські вишивки з характерними для них кольорами: білим, білим з незначним вкрапленням червоного, чорного, або чорно-червоного. На цих вишивках часто комбінуються рослинний орнамент з геометричними фігурами.

Вражають гуртківців ніжні, світлі або зовсім білі рослинно-геометризовані вишивки Полтавщини, які контрастують з різнокольоровим подільським вишиванням "качалочками" та чорно-червоною "низзою".

Гуцульські та захарпатські майстрині творять яскраві багатobarвні вишивки. Особливий інтерес викликає сучасна художня вишивка — дитячий одяг, красиві жіночі блузи, модні плаття, чоловічі сорочки різних фасонів, штори, скатерки, цілі комплекти для декоративного обладнання житла, серветки, сувеніри — все це свідчить, що мистецтво вишивання знаходить тепер широкі застосування.

Українська народна вишивка — це живе мистецтво, яке постійно розвивається. Це величезне багатство, створене протягом віків тисячами безіменних талановитих народних майстринь. Тож, не розгубімо його, а передаваймо це диво наступним поколінням.

В.ЛИКОВА,
зав.кабінетом образотворчого мистецтва
обласного інституту удосконалення вчителів,
Олександрівський р-н.

9 із 10 пташок гинуть...

Деякі пташки давно відлетіли в теплі краї. А от синички, горобі, пищуки, дятли не бояться холодів, тож залишаються зимувати у нас. Але їм сьогодні загрожують голод, а особливо голод. Синички за літо виводять по 10-12 пташенят.

Взимку їх треба годувати ще більше.

Усім відома приказка про те, що "нове — це добре, забуте старе", справедлива і щодо тих новацій, які з'являються зараз у шкільництві.

Нарешті ми зрозуміли, що уніфікована система середньої освіти себе не виправдовує, бо можна бути однаково бідними і однаково темними, а от однаково багатими і освіченими люди бути не можуть. Потрібні найрізноманітніші навчальні заклади, серед яких учні можуть вибрати той, який найбільше відповідатиме їх нахилам, здібностям, стану здоров'я і т.ін.

Безперечно, потрібні навчальні заклади елітарного типу і їх елітарність визначатиметься складом як учнів, так і вчителів.

Зародком такого навчального закладу була чоловіча гімназія, приміщення якої нині займає Будинок офіцерів. Про її випускників уже писалось чимало, є дуже цікаві дані і про окремих педагогів, зокрема в спогадах випускників гімназії Олександра Семененка — українського громадського діяча, емігранта. Він згадає про вчителя історії М.Т.Улезка:

"Перед гімназистами сьомої і восьмої класи наш "ахець" читав замість звичайного уроку напівуніверситетські лекції. І за часів реакційного міністра освіти Л.А.Кассо ми, гімназисти, поза всякою програмою слухали як докладно, із любов'ю Улезко говорив нам про війни Хмельницького і писав на дошці на великих битах, цифри реєстрів козацьких, про велику козацьку війну..." /журнал "Березілля", № 3, 1991 р./

Ось які були тут викладачі... Такі навчальні заклади ми втратили, коли саме слово "гімназія" сприймалось як щось буржуазне, а значить неприйнятне в державі диктатури пролетаріату. Тепер давайте згадувати що було, порівнювати з тим що є і думати, що будемо робити далі.

У невеличкій газетній публікації немає змоги глибоко торкнутися всіх питань, пов'язаних із існуванням цього навчального закладу, тому зупинюся лиш на деяких.

Спочатку діяла прогімназія, для неї пристосували корпуси московських лавок /у 1879 році/. Перевагу при вступі надавали жителям міста, інших дітей приймали на місця, які залишилися.

У 1879 році міська Дума затвердила план розбудови бульвару і на веру біля будинку чоловічої прогімназії.

Спочатку було 4 класи, у грудні 1879 року було прийнято рішення про те, щоб відкрити ще два класи — 5 й і 6-й.

У 1882 році почалися клопотання про реорганізацію прогімназії в гімназію, а в 1883 році схвалений план перебудови будинку гімназії.

З самого початку гімназія фінансувалася із державної казни, із місцевого бюджету та пожертвувань, а також плати за навчання. В гімназії діяло дві бібліотеки: фундаментальна на 8055 томів та учнівська на 3431 том /дані 1914 року/.

Діяли основні кабінети: фізичний, природознавства, історико-географічний, малювання, гігієни і т.д.

коштів було замало, надавали грошову допомогу. До гімназії приймали дітей, які мали добрі знання та пройшли відповідний конкурс. Якісні показники у навчанні та поведінці були досить високими. Архівні дані за 1914 рік говорять, що найнижча успішність була 71,9

Приміщення, в якому знаходилася гімназія, врешті решт, стало належати військовим. Хоча всі ми і так добре знаємо, що трапилось з нашою країною, чому храми перетворювались на склади, а гімназії на революційні клуби...

процента, а зразкова поведінка у 260 гімназистів, добра — 18,1, задовільна в одного. До речі, в архіві зберігається "...именной билет ученика Ковенской гимназии графа Платова", який розповідає, що означало бути гімназистом. "Дорожа своей честью, ученик не может не дорожить честью своего заведения, а потому обязан воздержаться сам и воздерживать своих товарищей от всякого рода поступков, несовместимых с честью детей и юношей, стремящихся к высшему научному образованию, и должны предупреждать такие поступки, которые могут бросать тень на учебное заведение". І хоча таке посвідчення учня Єлисаветградської гімназії не збереглося, думається, що воно було подібним.

Збереглися зобов'язання батьків гімназистів перед дирекцією гімназії. Вони повинні були забезпечувати своїх дітей різними посібниками, вносити плату за навчання та інше. Зокрема батьки погоджувались і на таке: "...мій син може бути звільненим від навчання, якщо погано впливає на товаришів..."

Престиж гімназії підтримувався не тільки рівнем викладання, який був досить високим, а й організацією виховної роботи /чим займалися спеціально підібрані кваліфіковані вихователі-наставники/ та зацікавленістю і контролем з боку батьків гімназистів.

Наведені відомості про Єлисаветградську класичну чоловічу гімназію, які, можливо, пояснять, чому виникла ідея відродження цієї гімназії. І чому саме гімназії? Цей заклад дає ширші знання, ніж школа. Це по-перше. А, по-друге, вирішує проблему, як бути з дітьми, у яких неабиякі здібності?

Деякі першокласники вже сьогодні готові навчатися в третьому класі загальноосвітньої школи. І таких дітей чимало, вони приходять до школи, а ми даємо їм однакову програму для всіх, ставимо однакові вимоги, та ще й виховуємо неприязнь до "розумників". Так з року в рік ми відбиваємо у дітей зацікавленість учитися, і втрачаємо врешті решт "золотий запас" України — інтелект. Можна сказати, що наше юнацтво не одержує повноцінної середньої освіти, а ті знання, що одержує, не знає як використати. Звідси і економічні, і екологічні біди, і духовне зупинення людей. Тому ми знову повертаємося до типу навчального закладу, який би давав цілісне уявлення про світ, про історію, про свій рід, свої традиції. Це дало б змогу відроджувати генотип нації, який так безжалісно винищувався. Така "елітарність" гімназії /не плутати з татовими синками та доньками/ зовсім не страшна і не протипоказана. Адже всі діти різні, перед найздібнішими наша школа виявилася у великому борю.

Соціум

"ЯКБИ МЕНІ ЗРАДИВ КОХАННИЙ"...

Ох, як гірко буває на серці у такі хвилини. Що робити? Як перемогти біль і образи? Як пережити цей момент, зберігти світлі почуття, благородство, красу душі? Над цим розмірковують старшокласники з Новомиргорода.

"Якби мені мій друг зрадив, я б не знав, що йому зробила."

Але я думаю, що я б нічого йому не зробила. Якщо я люблю його дійсно, то я б хотіла його бачити щасливим."

"Якби мене зрадили, я б промовчав, так зрозуміліше те, що я вірний їй і кохаю її, це був би мій вірний вчинок."

"Якби мені зрадила подруга, я б поставився до цього спокійно. Не став би робити з цього драму, не підймав би істерики. Зробив би просто для себе висновок, що я помилюся в цій людині. Просто вибачив би її. На землі ще багато дівчат і одна якась буде мені вірною."

"Я б не вважала цього чоловіка за людину. Ні, я б не помічалась, я б намагалася забути його, викинути із свого життя. Але не вибачила б цього нікому, хоча й було б дуже образливо. Думаю, що таких помилок у моєму житті буде небагато."

"Якби мені зрадила людина, яку я кохала, я б намагалася, більше потрапляти йому на очі з іншим. Дивилася б на нього ніби нічого між нами не було. Намагалася б його забути."

"Якби мені зрадив друг, я б намагалася забути про нього, як би мені не було боляче. Не треба помсти — це його тільки тішитиме. Я хотіла б його менше бачити."

"Якби мене зрадила подруга, я б сприйняв це спокійно. Знайшов би іншу, кращу від неї."

"Якби мене зрадив хлопець, я б хотіла знати причину зради. Тому, що у даному випадку, я могла б бути неправою."

"Якби мене зрадив мій друг, я б забула його, бо він ненадійний."

"Якщо мені зрадив мій коханий, я б нічого йому не говорила. Якщо зрадив, значить не любив. Я б стримала в душі те, що хотіла б йому сказати. А якщо мені зрадив просто товариш, то я б йому сказала в очі все, що я про нього думаю."

"Якби мене зрадив друг, я б зробила все, щоб він про це пожалкував, а потім його поставила б у те ж становище. А якби мене зрадила подруга, я б з нею серйозно поговорила і намагалася б зрозуміти для себе, чому вона це зробила. Якщо я винна, намагалася б виправити свій характер і помиритися з нею."

"Зрада глибоко вразила б мене, але ніяких рішучих дій я б не чинила."

ство, створене протягом років тисячами безіменних талановитих народних майстринь. Тож, не розгубімо його, а передаваймо це диво наступним поколінням.

В.ЛИКОВА,
зав.кабінетом образотворчого мистецтва
обласного інституту удосконалення вчителів,
Олександрівський р-н.

9 із 10 пташок

ГИНУТЬ...

Деякі пташки давно відлетіли в теплі краї. А от синички, горобці, пищуки, дятли не бояться холоду, тож залишаються зимувати у нас. Але їм сьогодні загрожує холод, а особливо голод.

Синички за літо виводять по 10-12 пташенят.

Взимку ж дев'ять з десяти гинуть. Маленьких пташенят можна врятувати, коли підгодувати їх восени. Вони швидко знаходять годівничку і будуть регулярно прилітати на те місце, де буде корм. У них добра пам'ять і пташки можуть годуватися на одному й тому ж місці з року в рік.

Свою годівничку я прилаштував на балконі біля квіткового вазону. Прикріпив невеличкий фанерний ящик, в який сиплю корм. Схоже, що синички, які минулого

року прилітали до моєї годівнички, завітали знову. З вікна я спостерігав, як вони, прилетівши, вмоцувались на гілці, тій самій, що біля вазона з годівничкою. Зрозуміло, що просять їсти. Невеличкими порціями став сипати зернятка. Синички запросто сідали на гілці годівнички і лускали насіння.

Взимку їх треба годувати щедріше.

А про корм треба подумувати заздалегідь, коли дозрівають кавуни, дині, гарбузи — насіння ретельно промийте і просушіть, щоб не зіпсувалося. Давати треба тільки сушене, а не смажене. Перегодувати пташок теж не можна.

У годівничках їстимуть й інші птахи, яким у люту зиму, під снігом, важко буде знайти харч.

Ми, школярі, радіючи першому снігові, часто забуваємо про своїх маленьких пернатих друзів, а вони так надіються на нас. Зараз ще зовсім не пізно потурбуватися про пташок.

А.КОВАЛЕНКО,
учень 8-В класу,
СШ № 32,
м. Кіровоград.

У невеличкій газетній публікації немає змоги глибоко торкнутися всіх питань, пов'язаних із існуванням цього навчального закладу, тому зупинюся лиш на деяких.

Спочатку діяла прогімназія, для неї пристосували корпуси московських лавок /у 1879 році/. Перевагу при вступі надавали жителям міста, інших дітей приймали на місця, які залишилися.

У 1879 році міська Дума затвердила план розбудови бульвару і скверу біля будинку чоловічої прогімназії.

Спочатку було 4 класи, у грудні 1879 року було прийнято рішення про те, щоб відкрити ще два класи — 5 і 6-й.

У 1882 році почалися клопотання про реорганізацію прогімназії в гімназію, а в 1883 році схвалений план перебудови будинку гімназії.

З самого початку гімназія фінансувалася із державної казни, із місцевого бюджету та пожертвувань, а також плати за навчання. В гімназії діяло дві бібліотеки: фундаментальна на 8055 томів та учнівська на 3431 том /дані 1914 року/.

Діяли основні кабінети: фізичний, природознавства, історико-географічний, малювання, гігієни і т.д.

Постійно працювало 19 вчителів, які викладали такі предмети: російську мову і літературу, математику, фізику, космографію, історію, природознавство, географію, латинь, німецьку та французьку мови, малювання, спів, гімнастику та хореографію. Навчалось біля 300 чоловік в 8-ми класах, по 25-40 чоловік у кожному.

Хто ж навчався в гімназії? Читаємо в "Сборнику "Народное образование за 1914 год в Елисаветградском уезде": "27,5 процента — сыновья мещан и цеховиков; 23,5 — сыновья дворян и чиновников; 15 процентов — крестьяне; 10,7 процента — купцов и почетных граждан" і т.д.

Навчання було платне, але, як бачимо, вчилися представники всіх основних верств населення міста.

Для гімназистів були запроваджені стипендії: дворянська ім.Кривоносова, ім."Надії", ім.Герлицького — у старших класах, ім.Пашутіна, ім.Олександровського /директори гімназії в різні роки/.

Розміри стипендій від 30 до 50 карбованців. Це досить пристойні гроші на той час. Стипендії надавалися за особливу старанність, за сумлінність у навчанні, за зразкову поведінку. Їм гімназистам, у батьків яких

билет ученика Ковенської гімназії графа Платова", який розповідає, що означало бути гімназистом. "Дорожа своєю честю, ученик не может не дорожить честью своего заведения, а потому обязан воздержаться сам и воздерживать своих товарищей от всякого рода поступков, несовместимых с честью детей и юношей, стремящихся к высшему научному образованию, и должны предупреждать такие поступки, которые могут бросать тень на учебное заведение". І хоча таке посвідчення учня Єлисаветградської гімназії не збереглося, думається, що воно було подібним.

Збереглися зобов'язання батьків гімназистів перед дирекцією гімназії. Вони повинні були забезпечувати своїх дітей різними посібниками, вносити плату за навчання та інше. Окрема батьки погоджувались і на таке: "...мій син може бути звільненим від навчання, якщо погано впливає на товаришів..."

Престиж гімназії підтримувався не тільки рівнем викладання, який був досить високим, а й організацією виховної роботи /чим займалися спеціально підібрані кваліфіковані вихователі-наставники/ та зацікавленістю і контролем з боку батьків гімназистів.

У гімназії навчалися діти різних національностей. Серед них були українці, росіяни, євреї, поляки та інші. Викладання велось російською мовою, так як українська мова в царській Росії була під забороною.

Протягом 1917 року гімназія продовжує діяти. На жаль, особливих даних цього періоду не збереглося, хіба що журнали класних занять, але зміна політичного устрою та вплив жовтневих подій знайшли цікаве відображення в цих журналах — прослідковується неакуратність їх ведення... Хоча до цього періоду таке було важко уявити.

Протягом 1918 та 1919 років /в період УНР/ гімназія теж діє. Викладання ведеться українською мовою. На жаль, з другої половини 1919 року свідчення про діяльність гімназії губляться... "Українська провінція порожніла. Багатьом не знайшлося звичної роботи. Де міг прикласти свої знання Улезко у провінційному советському Єлисаветграді, коли змішалася до кореня система освіти, змішалася люди?" — пише в своїх спогадах О.Семененко.

Ще не раз історикам та ентузіастам цієї справи прийде шукати відповідь на запитання — що трапилося з гімназією.

гімназії, чому саме гімназія? Це по-перше, А. по-друге, вирішує проблему, як бути з дітьми, у яких неабиякі здібності?

Деякі першокласники вже сьогодні готові навчатися в третьому класі загальноосвітньої школи. І таких дітей чимало, вони приходять до школи, а ми даємо їм однакову програму для всіх, ставимо однакові вимоги, та ще й виховуємо неприязнь до "розумників". Так з року в рік ми відбиваємо у дітей зацікавленість учитися, і втрачаємо вроджені решт "золотий запас" України — інтелект.

Можна сказати, що наше юнацтво не одержує повноцінної середньої освіти, а ті знання, що одержує, не знає як використати. Звідси і економічні, і екологічні бід, і духовне зuboжіння людей. Тому ми знову повертаємося до типу навчального закладу, який би давав цілісне уявлення про світ, про історію, про свій рід, свої традиції. Це дало б змогу відроджувати генотип нації, який так безжалісно винищувався. Така "елітарність" гімназії /не плутати з татовими синками та доньками/ зовсім не страшна і не протипоказана. Адже всі діти різні, перед найздібнішими наша школа виявилася у великому боргу.

Так, проблем по відродженню гімназії зараз багато. Це і вирішення питань з приміщенням, фінансуванням, підбір висококваліфікованих викладачів тощо. Але я певен, що дорогу осилить той, хто йде.

Звичайно, такі навчальні заклади обходяться дорого. Бо в них вкладається більше сил, засобів. Та, мабуть, дійсно прийшов час сказати собі і всім — ми не такі багаті, щоб мати просто дешеву середню освіту.

Зараз відкриваються нові учбові заклади, відроджуються ті, що колись були: Кірово-Могилянська академія, гімназії та ліцеї у Львові, Харкові, Києві, інших містах. Гадаю, що ми не маємо морального права, маючи такі історичні, культурні традиції міста, стояти осторонь, треба серйозно братись за відродження альтернативної мережі освіти і починати саме з організації гімназії в її історичному приміщенні.

О.БАГЛІЙ,
учитель суспільствознавства
Кіровоградського кооперативного
училища-технікуму.

НА ЗНІМКУ: такий вигляд мала Єлисаветградська чоловіча гімназія.

Фото В.ГРИБА.

про це пожалкував, а потім його поставила б у таке становище. А якби мене зрадила подруга, я б з нею серйозно поговорила і намагалася б зрозуміти для себе, чому вона це зробила. Якщо я винна, намагалася б виправити свій характер і помиритися з нею.

"Зрада глибоко вразила б мене, але ніяких рішучих дій я б не чинила".

Хокеїсти.

Фото О.Коломійова

Літературна хвилинка

ВИКРАДЕНИЙ ХЛОПЧИК

Одного разу Дена чергувала у приміщенні великого космопорту. Головний черговий зміни — то неабияка цяця, хоча, здавалося б, що може бути простішим, адже скрізь напхотом напхано техніки, яка дбає про всіх і про все. Але то тільки так здається.

Чертування було звичайнісіньке, без особливих подій. Тож Дена дуже здивувалася, коли почувла сигнал термінового виклику. На екрані з'явився пласке синє обличчя колеги патрульного, що чергував на космопорті імлістої планети.

Колега, у нас напружений випадок. Викрадено хлопчика, сина господарів приватної туристичної компанії "Космічна про-

гулянка". Від батьків вимагають величезний викуп.

— Чим ми можемо допомогти?

— Хлопця викрали з нашого космопорту. Ми все обшукали, його ніде нема. За цей час від нас вилетів лише один зорельот. Це "Блакитна Зірка". Вона от-от буде у вас. На жаль, ми не маємо ніякого уявлення про

зовнішній вигляд викрадачів. Ви повинні перевірити пасажирів і знайти злодіїв. Хлопця знайти... — тут колега так дзвінко зацвірінчав, що Дені аж вуха заболіли. Спостерігаючи, як від здивування у неї підіймаються брови, він додав:

— Пасажири летять на законних підставах, ймовірно, що викрадачам разом із хлопцем пошастило непомітно прослизнути на "Блакитну зірку" і вони подорожують "зайцями".

На "Блакитній зірці", що незабаром здійснить посадку, "зайців" не було. Виліт довелося затримати.

Усі діти були з батьками або з родичами і ніхто з них не скидався на нещасну жертву злочинців. Далі затримувати корабель не було сенсу. Аж нараз Дена зупинилася біля пасажирів, що везли тварин. Неприємного вигляду плямиста істота тихо порохувала у великому кошику під ногами своїх галасливих, строкато одягнених господарів. Якийсь

наблюдючий птах погордливо подивлявся зі своєї клітки на весь цей гармидер. Дену зацікавила елегантна пара дисківців. Біля ніг стрункої молоді жінки, тримаючись волохатою чорною лапкою за гарний візерунчатий повідок, сиділо навпочіпки смішне окате створіння. Його тіло вкривало м'яке хутро. Певно, дуже лагідна і мила домашня тваринка, проте зараз вона мала дуже жалюгідний вигляд. Скривджено озиралося навкруги й жалібно повискувало.

— О! Яке гарне створіння! — захоплено вигукнула Дена. — Як воно зветься? Зроду таких не бачила!

Жіночка поблажливо всміхнулася: — Це чорний окань, ви хіба не чули про таких?

А чоловік трохи роздратовано докинув: — Тварина цілком здорова, є довідка від ветеринара.

Дена вбачливо усміхнулася й раптом дзвінко зацвірінчала, точно імітуючи свого

колегу з космодрому "Імліста планета". Звірятко схопилося на ноги й схвилювано зацвірінчало у відповідь. Рука елегантного чоловіка мимоволі сіпнула до стегна — мабуть, звик, що там завжди висить зброя. Але зараз її не було. Чарівна паночка зі спотвореним лютим обличчям вхопила за шию "чорного оканя". Певно, хотіла задушити тваринку. Але патрульні мовчки продемонстрували свої променемети найновішого зразка і це одразу заспокоїло елегантну пару.

... Колеги Дени були безмежно здивовані.

— Як ти здогадалася, що це і є той хлопчик? Чорний окань на повідку та ще й з довідкою від ветеринара!

— А чому ви вирішили, що він обов'язково має бути людиною? Це по-перше. По-друге, судячи з незвичайної мови, і вигляд у хлопця повинен бути незвичайним. По-третє, його не було у списках пасажирів, але

він повинен був прилетіти саме на цьому зорельоті. По-четверте, викрадення дитини з метою отримання величезного викупу завжди готується заздалегідь і дуже ретельно. Тож варто було чекати чогось незвичайного. Ну й самі викрадачі допомогли. Їм би стояти спокійненько, та ще й з поблажливою усмішкою докинути, ви, мовляв, гарні імітуєте голоси тварин... Ми ще довго доводили б, що оцей "окань чорний" і є син того подарів туристичної компанії. Адже хлопця на явно не володіє загальнокосмічною мовою.

О! Ти дуже розумна! — поштиво казали колеги.

Дена засміялася. — Якби мене взяли на повідок і показали батькам хлопця, то не впевни, що вони б так подумали.

І.ЧЕРНЯВСЬКА,
м.Світловодськ.

Сторінка для учнів шкіл, ЛТЗ, технікумів, студентів та педагогів

Ми повинні пити чисту воду, дихати свіжим повітрям і споживати не забруднені продукти. Але в області існує гостра проблема організації раціонального водокористування. Порушенням технології очищення стоків є причиною того, що з 438 річок нашої області тільки дві — Синюха і Омелянік вважаються умовно чистими. Всі інші забруднені вище допустимих норм.

Викликає занепокоєння мешканців і гостей міста сучасний стан ріки Інгул. У зв'язку з відсутністю необхідних потужностей по очищенню стоків у річку з міської каналізації надходить щорічно неочищених стоків понад 35 мільйонів кубічних метрів. Основними забруднювачами є виробничі об'єднання по сівалках "Червона

на річці Аджамці в с. Суботцях Знаменського району.

Багато нерозв'язаних проблем в охороні природи від забруднення атмосферного повітря.

— Прикро, що жодне підприємство не може похвалитися необхідною екологічною чистотою. — розповідає заступ-

НІТРАТИ В КРИНИЦІ

ЕКОЛОГІЯ

зірка", завод "Гідросила", м'ясокомбінат, м'ясокомбінат, м'ясокомбінат.

Тривожить критичне становище, в якому перебуває каналізація міста. Через переважання мереж час від часу виникають самозливи фекальних стоків. Незадоволений стан лівої притоки Інгулу — річки Біанки. А такі, як заводи імені Кірова, "Червоний Жовтень" та інші, розташовані поруч з річкою, що не відповідає статусу її водоохоронної зони. Виробничі відходи з потоками води зносяться в річку. Подібна ситуація склалася і з річкою Інгулець, де основними забруднювачами вод є виробничі об'єднання "Олександрівугілля", ремзавод в м. Олександрії. Навіть в обласному центрі відсутні очисні споруди для зливових стоків, відсутні спеціалізовані служби по розчищенню русел рік.

Не можна не згадати безгосподарське використання питної води, адже 86,4 км водопровідних труб нашого міста перебувають в аварійному стані, а тому часто виникають аварії, внаслідок чого мешканці міста на кілька днів залишаються без води. На ряді підприємств вода просто розливається. Ще й відсутній чіткий облік використання води на водоводі "Дніпро-Кіровоград", а тому неможливо точно визначити, скільки подається води Світловодську, Олександрії, Знаменці, Кіровограду.

Підземні води забруднені хімікатами, нафтопродуктами. 60 процентів обстежених криниць мають підвищений вміст нітратів. Загрозливих розмірів досягло їх забруднення в Устинівському, Новоукраїнському, Новгородківському, Кіровоградському районах. Трапляються випадки самовільного буріння свердловин і використання підземних вод.

Посилюється забруднення підземних і поверхневих вод самовільними звалищами сміття, особливо токсичними промисловими відходами. Для оточуючого середовища небезпеку становлять засоби хімізації сільського господарства, відходи тваринницьких комплексів, нафтопродукти.

В окремих місцях із джерел замість чистої води течуть змішані з водою нафтопродукти. Прикладом цього є джерело

нік голови президії обласної ради Українського товариства охорони природи В.Т.Овсянников. — Викиди шкідливих відходів в атмосферу за 1990 р. становили 172,5 тис. тонн.

Значний "вклад" у це внесли підприємства виробничого об'єднання "Олександрівугілля". Псують атмосферу у Кіровограді олієекстракційний і асфальтно-бетонний заводи, виробничі об'єднання "Друкмаш".

Не можна забувати, що основним забруднювачем повітря в області є автотранспорт, викиди від якого складають понад 50 відсотків від їх загальної кількості.

Багато бід навколишньому середовищу завдає екологічна неосвіченість значної частини населення, особливо керівників підприємств і господарств. А життя настільки вимагає підвишувати екологічну культуру.

Слід відзначити добру організацію екологічного виховання в технікумі механізації сільського господарства, 18-ої і 22-ої середніх шкіл м. Кіровограда /голови первинних організацій Л.І.Сікорська, Н.М.Розноша і Ю.О.Журик/. При цьому не можна не сказати про кабінет екологічного навчання і музей хліба в Кіровоградській СШ № 22, де вчитель біології Ю.О.Журик. Привертає увагу куток екології на другому поверсі адміністративного корпусу виробничого об'єднання "Радій". "Природа — наш дім" — така його назва. Тут з художньою майстерністю, змістовно й цікаво відображена природа рідного краю.

Р.ДАЙДАКУЛОВ.
дійсний член Географічного товариства СРСР, лектор обласної організації Українського товариства охорони природи.

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРА

Журналіст, член обласного літературного об'єднання, ветеран війни і праці Наум Нойович Добрін понад 60 років свого життя віддав газетній ниві. Не розстається з нею так само, як з громадською діяльністю. Він — голова ради ветеранів обласної організації Спілки журналістів України, член її виконавчого комітету, давній громадський кореспондент "Молодого комунара".

Вітаючи ювіляра з 80-річчям від дня народження, знайомимо наших читачів з кількома його віршами різних років.

І НАСНИЛОСЬ МЕНІ...

І наснилось мені,
Наче згряв вовків,
Сіроманців ікластих,
На мене напала.
І не мав я ні зброї,
Ні добрих кийків,
А вовки наближаються
Люто, зухвало.
Утікай, утікай!
Я рвонувся, але
Од землі одірватись не можу.
Оточило мене
Це збіговище зле,
Мить — і згину у лісі.
Що діяти, боже!
Ще рвонув. Надарма.
Не втекти вже мені
Від цієї зубастої
Сірої зграї...
...Прокладаюся,
І поту краплини буйні.
Розхвилювано так
Із обличчя стираю.
І до чого цей сон?
Гм, я так зрозумів:
Це ж навколо й біда,
Й зло, й огида,
Й од них, як од злих
Сіроманців-вовків,
Не втекти — одбиватися.
Отже, я буду.

ЖАРТІВЛИВЕ

Гей, дівчишко карооке
Із чорнявою косого,
Ти не зробиш навіть кроку,
Щоб не хвастати собою.
"Мов криниці, в мене очі —
І глибокі, і великі.
Хто у них заглянуть хоче,
Там і втопиться навіки.
Хто на світле гляне личко,
Той уже не спить з любові,
Маю серце невеличке,
Та воно — палац казковий..."
Гей, дівчишко хвастовите,
Ти красива, що й казати.
Хоч палац твій і закритий
Стозамково, я, завзятий,
Підберу ключі чудові
І у травні, на смерканні,
Одімну палац казковий
Нам для щастя і кохання.

Шаховий клуб "Каїса" ОДИНАДЦЯТИЙ ТУР КОНКУРСУ

І, як завжди, пропонуємо вам перевірити спочатку вірні рішення минулого туру.

Завдання 1

1. Те6 Тс7 2. Тg3х
1. ... Ff8 2. Tf3х

Завдання 2

1. е6dс 2. Fe3х
1. ... de 2. Ce3х

Завдання 3

1. Cd4 — 2. Ce4+Kpeб 3. Cd5х
1. ... T1:c5 2. Kg6 Kс6 3. F:c5х
1. ... T8:c5 2. Kg2 Kс4 3. F:c5х

Завдання 4

1. Fe6 Kpd3 2. 0-0-0+Kp:c3 3. Fc4х
1. ... hg 2. Fc4+Kpf3 3. 0-0х

1. ... Kpf3 2. 0-0+Kpg3 3. Fg4х

1. ... bc 2. Fg4+Kpd3 3. 0-0-0х

А зараз новий тур.

Завдання № 1

Білі: Kpg1, Fh6, Tc1, Tf2, Cf7, Ch8, Kb2, Kf1 (8)

Чорні: Kpc5, Fa2, Cc4, Cc3, Kb6, n.n. b5, b4, c6 (8)

Мат у 2 ходи /2 очка/.

Завдання 2

Білі: Kpg8, Fh7, Ta6, Td3, Ca8, Cc1, Kd5, Kf6, n. c3 (9)

Чорні: Kpe5, Fd2, Tf5, Kd8, Ke6, n.n. f3, g5 (7)

Мат у 2 ходи /2 очка/.

Завдання 3

Білі: Kph8, Ff6, Ta4, Td3, Ca2, Kf3, Kh4, n.n. b2, b5, c2, d5, e2, g3, g4 (14)

Чорні: Kpe4, Fc5, Tf4, Cc3, Cg8, Kc4, Kh7, n.n. e5, f7 (9)

Мат у 3 ходи /3 очка/.

Завдання 4

Білі: Kpg8, Fb2, Ta5, Tf8, Cc8, Kf4, Kf6, n.n. d4, e3, e7, h4 (11)

Чорні: Kpf5, Ta7, Tc1, Cb1, Cc5, Kg1, Kf7, n.n. d7, d5, e6, h6, h5, h3 (13)

Мат у 3 ходи /3 очка/.

Ваші КУМИРИ

На знімках: співак
Олександр БУЙ-
НОВ; артистка Тетя-
на ОВСІЄНКО, киян-
ка, недавня солістка
групи "Міраж"; гру-
па "Електроклуб".

Фото В.ШКІДІНИ та Д.ТКАЧЕНКА.

МИ — біля “ЯТРАНІ”

Адміністрація Кіровоградського тролейбусного управління проводить набір на курси підготовки водіїв тролейбусів 3-го класу на учбово-курсовому комбінаті “Облжиткомунуправління”.

Форма навчання денна. Строк навчання — 6 місяців.

Початок занять в мірі комплектування групи.

Учні забезпечуються стипендією у розмірі 280 крб.

За довідками звертатися у відділ кадрів управління.

Їхати тролейбусами №№ 3, 5, 7, 1 до зупинки “Обллікарня”. Тролейбусами №№ 2, 4, 8 до зупинки “Кінотеатр ”Ятрань”.

СТРАХОВА КОМПАНІЯ “М. ГРОМОВИЙ і К.” пропонує

жителям міста та області різні види страхування.

ДИТЯЧЕ СТРАХУВАННЯ — по закінченні договірних строків виплачується 100 процентів суми страхування та премії від 5 до 100 відсотків суми в залежності від терміну страхування.

КОМПЛЕКСНЕ СТРАХУВАННЯ — за принципами ощадбанку. Виплачується щорічний процент за внесок:

- 1-й рік — 8%.
- 2-й рік — 10%.
- 3-й рік — 11%.
- 4-й рік — 13%.
- 5-й та наступні роки — 15%.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ — у випадку смерті застрахованого його малолітнім дітям виплачується пенсія в розмірі середньомісячної заробітної плати.

СТРАХУВАННЯ МАЙНА — здійснюється за ринковими цінами. Якщо ваше майно не постраждало протягом визначеного строку, передбачається виплата преміальних.

СТРАХУВАННЯ АВТОГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ — перед третьою особою, яка постраждала через необережність застрахованого водія.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ жінок на період вагітності і пологів — гарантує отримання матеріальної допомоги жінкам та новонародженим.

СТРАХУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОГО РИЗИКУ — дає можливість впевненіше дивитися у майбутнє.

СТРАХУВАННЯ УЧАСНИКІВ ЗМАГАНЬ на час їх проведення.

СТРАХУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ — компенсує вартість вашого вантажу, якщо він не прийде до місця призначення.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ трудових колективів.

СТРАХУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ і ОРГАНІЗАЦІЙ НА ВИПАДОК ЗАКРИТТЯ дає можливість не боятися ринку і закриття вашої фірми. Ми вам допоможемо.

СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ — гарантується виплата компенсації після втрати роботи.

КОРИСТУЙТЕСЯ ПОСЛУГАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “М. ГРОМОВИЙ і К.”.

МИ — гарантія вашого успіху і впевненості у завтрашньому дні.

Наша адреса: м. Кіровоград, вул. Попова, 20, корп. 5.
Телефон: 59-68-38.

ГАРАНТИЯ КАЧЕСТВА — ПРОФЕСИОНАЛ!

У вас трудности с оформлением магазинов, офисов, квартир? Обращайтесь к нам, и ваши проблемы станут нашими заботами! Высокий профессионализм, желание работать и умеренные цены

ВСЕ ЭТО
творческая группа
“МАСТЕР-СЕРВИС”.

Все виды оформительских и рекламных работ.

Работаем в городе и области.
Делайте свой выбор сегодня!
Тел.: 55-60-90, 24-66-48.
ПФК “АСТОР”.

“СЕНСЕКО” ГОТУЄ ЕКСТРАСЕНСІВ!

Філіал науково-методичного центру науково-дослідного інституту психології Міністерства народної освіти України, Асоціація екстрасенсів України проводять набір слухачів на курси екстрасенсів, в приміщенні СПТУ-15 по вул. Компанійця, 65. Строк навчання 10 днів. Заняття проводять провідні спеціалісти з екстрасенсорики, економіки, психології, білої магії, народному цілительству, хіллерству, астрології та уфології. Вперше слухачі ознайомляться з новою методикою безконтактного масажу та методикою народного цілительства, а також дослідями професора Літвінова Володимира Андрійовича, Олени Шустової, та записи діалогів з космічним розумом Олександра Давидовича.

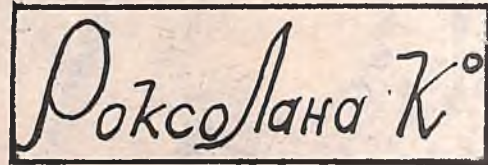
Курси проводяться з 14-го по 25 грудня, в приміщенні СПТУ-15 по вул. Компанійця, 65. Телефон для довідок: 27-23-61. Дзвонити з 10-ї години ранку до 17-ї години вечора. Вартість навчання — 400 карбованців.

26 грудня 1991 року, по закінченні курсу навчання, відбудеться науково-технічна конференція екстрасенсів області з питань біоенергетичного обміну в природі, захисту від дії тонких біологічних енергій та впливу радіаційної дії на генофонд людини.

ДИРЕКЦІЯ ФНМЦ “СЕНСЕКО”

ЗАЙДІТЬ, НЕ ПОШКОДУЄТЕ!

На вулиці Гоголя, 62, неподалік від головної таланти відкрився новий магазин “Роксолана Ко”.

Магазин приймає і реалізує товари від населення за 10% комісійних. Приймаються тільки нові речі! Завітуйте в “Роксолана Ко”!

ЗАГУБЛЕНО

Загублений учнівський квиток № 25026, виданий Кіровоградським машинобудівним технікумом на ім'я Наталії Валентинівни МОРОЗОВОЇ, вважати не дійсним.

* * *

Загублений учнівський квиток № 27741, виданий Кіровоградським машинобудівним технікумом на ім'я Тетяни Григорівни ГРУНТОВОЇ, вважати не дійсним.

ФИРМА “КИМ”

высылает полагенным платежом 3-х годичное пособие по

КАРАТЭ

/базовая техніка, удари и блоки, комплекс спе-
циупражнений/.

стоимость 15 р.

Обращаться: 167031, г. Сыктывкар, Громова, 41.
МП “КИМ”.

800 КРБ. — І БІЛЬШЕ

КІРОВОГРАДСЬКОМУ ТРОЛЕЙБУСНОМУ УПРАВЛІННЮ

потрібні на постійну роботу:

водії тролейбусів — заробітна
плата 600-800 крб.;

електромонтер по ремонту та об-
слуговуванню обладнання — за-
робітна плата 500-600 крб.;

слюсар по ремонту автомобілів
— заробітна плата 300-500 крб.;

контролер пасажирського транс-
порту — заробітна плата 405 крб.;

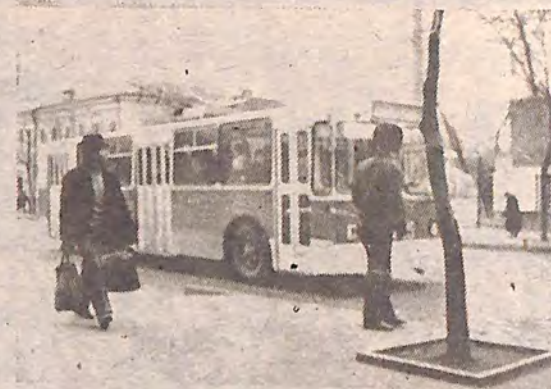
майстер служби енергогосподар-
ства — заробітна плата 585 крб.;

заступник начальника уп-
равління — заробітна плата 840
крб.;

Робітники управління мають
право на безкоштовний проїзд у
міськелектротранспорті. Забезпечу-
ються дитячим садком.

За довідками звертатися у відділ
кадрів управління.

Їхати тролейбусами №№ 2, 4,
8 до зупинки “Кінотеатр ”Ятрань”,
тролейбусами №№ 3, 5, 7, 1 до
зупинки “Обласна лікарня”. Тел.:
55-30-75.

понеділок

16 грудня

▲ УТ (I програма)
16.00 — УТН. 16.10 — Запрошує Львівський дитячий музичний театр. 16.55 — Документальна кінопрограма. 17.40 — «Осінні метаморфози». Концерт артистів балету. 18.40 — Пісенний вернісаж-92. 19.00 — УТН. 19.30 — «Хто ми?». Громадсько-політичний відеотижневик. Частина 1. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Виступає театр львівських мініатюр. 21.20 — Реклама. 21.25 — «Хто ми?». Частина 2. 22.25 — Вечірній вісник. 22.55 — Все про кіно. 0.10 — УТН.

▲ ЦТ (I програма)
12.10 — Документальні телефільми. 12.45 — «Краснодар-91». Всеросійський конкурс виконавців естрадної пісні. 13.55 — Телеміст. 14.40 — Блокнот. 14.45 — Вам це треба? 15.00 — ТСН. (З сурдоперекладом). 15.10 — Це було... було... 15.30 — «Нікудишня». Художній телефільм. 17.00 — Дитяча година. З уроком французької мови. 18.00 — ТСН. 18.20 — «Світ захоплених». 18.35 — «За законами ринку». «Я хочу говорити російською...». Передача 2. 19.05 — Мультфільм. 19.15 — «Довгождана єдність». Репортаж із з'їзду Руху демократичних реформ. 19.45 — Прем'єра художнього телефільму «Нін у дворі, шефе». 21.00 — Інформаційна програма. 21.35 — Футбольний огляд. 22.05 — Авторське телебачення. 23.50 — ТСН. 0.05 — П. Меріме. «Венера Ільська». Фільм-концерт. 0.45 — Концерт Красноярського ансамблю танцю Сибіру.

▲ ЦТ, УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Час ділових людей. 9.15 — Італійська мова. 9.45 — Телеко. Журнал. 10.15 — Мультфільм. 10.20 — Вєсїди про російську культуру. 11.00 — «Реверс». Розважальна програма. 11.30 — Телевізійна інформаційна комерційна програма. 12.00 — «Вперше іменем таким...». Актриса Тетяна Леннікова. 13.00 — Прем'єра документального телефільму «Проблеми гірського краю». 13.40 — Концерт симфонічного оркестру Південно-західного радіо землі Баден-Баден. (Німеччина). 17.00 — Музичний телебонус. 18.00 — Транс. Художньо-публіцистична програма. 18.45 — Ази кар'єри. 19.00 — ТПО «Республіка» показує... Наша експертиза. 19.15 — Телебріж інформую. 19.45 — Музичний фільм «Мого батька пісня». 19.55 — Реклама. 20.00 — Вісті. 20.20 — Вечірня казка. 20.35 — Консиліум. «Як лікувати приватизацію?». 21.55 — П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 22.55 — Реклама. 23.00 — Вісті. 23.20 — Астрологічний прогноз на завтра. 23.25 — П'яте колесо. Продовження.

вівторок

17 грудня

▲ УТ (I програма)
7.30 — Відеоблок «Ранкова мозаїка». 8.45 — УТН. 9.00 — Доброго вам здоров'я. Ендокринні захворювання. 9.45 — Круглий стіл. До Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом. 11.15 — Художній фільм «Зимовий вечір у Гаграх». 12.45 — УТН. 16.00 — УТН. 16.10 — Для дітей. «Веселка». 16.40 — Співає група української пісні «Сяйво». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 17.25 — Реклама. 17.40 — Пісенний вернісаж-92. 18.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 — УТН. 19.30 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 — Вечірній вісник. 22.30 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 — УТН. 23.45 — На четвертій сесії Верховної Ради України.

▲ ЦТ (I програма)
10.20 — «Сибір на екрані». 10.30 — Дитяча година. З уроком французької мови. 11.30 — Футбольний огляд. 12.00 — ТСН. 13.50 — Торговий ряд. 14.05 — Біржові новини. 14.20 — Блокнот. 14.25 — «Простір». 15.00 — ТСН. (З сурдоперекладом). 15.10 — Зустріч з академіком М. М. Амосовим у Концертній студії Останкіно. 15.30 — «Шлях до себе». Художній телефільм. 1 серія. 16.45 — Разом з чемпіонами. 17.30 — Дитячий музичний клуб. 17.45 — Світ захоплених. 18.00 — ТСН. 18.20 — «До питання про створення музею сучасного мистецтва». 19.00 — Точка зору. «Новий союз і економіка». 19.30 — Студія «Антрєприза» представляє. 19.45 — Прем'єра художнього телефільму «У цьому замку пригоди шефе». 21.00 — Інформаційна програма. 21.35 — Телевізійне знайомство. 22.45 — Співає Рафаелла Карра. (Італія). 23.40 — ТСН. 23.55 — «Фулл-контакт» карате і кік'боксинг. Міжнародний турнір. 0.40 — Джазові портрети.

▲ ЦТ, УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.20 — Мультфільм. 8.30 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.00 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.00 — Французька мова. 2 рік навчання. 9.30 — Діалог з комп'ютером. 10.00 Ритмічна гімнастика. 10.30 — «Останній літописець». М. М. Карамзін. 11.00 — П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 13.00 — А. Шнітке. Концерт для фортепіано і струнного оркестру. 13.25 — Документальні телефільми. 14.20 — Я вам заспіваю. 17.00 — Клуб мандрівників. (З сурдоперекладом). 18.00 — Телеогляд «Далекий Схід». 18.45 — Парламентський вісник Росії. 19.00 — «Представник». Теленарис. 19.30 — Київська панорама. 20.00 — Вісті. 20.20 — На добраніч, діти! 20.35 — Спеціальний «Бердичівський» вісник. 20.45 — «Живе слово». 21.45 — Особиста думка. 21.55 — Всеросійська прем'єра. «Довга дорога з Фріул». Документальний фільм. 22.55 — Реклама. 23.00 — Вісті. 23.20 — Астрологічний прогноз на завтра. 23.25 — «Петербургські моїкани». Аліса Фрейндліх у «Ідеалісті». А. Володіна.

середа

18 грудня

▲ УТ (I програма)
7.30 — Відеоблок «Ранкова мозаїка». 8.45 — УТН. 9.00 — Художній телефільм «Якщо вірити Лопотухіну». 1 і 2 серії. 11.10 — Концерт класичної музики. 11.40 — Шкільний екран. 9 кл. Російська література. (Лірика О. С. Пушкіна. 12.05 — УТН. 16.00 — УТН. 16.10 — Старовинні пісні Буковини. 16.55 — «Спадщина». Херсонес. 17.35 — Для дітей. «Завтра прийде Миколай». 18.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 — УТН. 19.30 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 — Вечірній вісник. 22.30 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 — УТН. 23.45 — На четвертій сесії Верховної Ради України.

▲ ЦТ (I програма)
11.30 — Хореографічна картинка. 12.00 — ТСН. 12.10 — «Що? Де? Коли?». 13.20 — Прем'єра документального телефільму «Формула кильця». 13.30 — Біржовий пілот. 13.40 — Телеміст. 14.25 — Блокнот. 14.30 — Партир. 15.00 — ТСН. (З сурдоперекладом). 15.10 — «Сьогодні і тоді». 15.40 — «Шлях до себе». Художній телефільм. 2 серія. 17.00 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 18.00 — ТСН. 18.20 — Мультфільм. 18.25 — «Герой нашого часу?». Нарис на актуальну тему. 18.50 — Світ захоплених. 19.05 — Політичне розслідування. Рух дисидентів 60-х років. 19.35 — Прем'єра художнього телефільму «Дім на піску». 21.00 — Інформаційна програма. 21.35 — «Всі люблять цирк». Зустріч із Юрієм Нікуліним. 22.20 — «Фалки по сходах, або Корабель плив». 23.20 — Прем'єра документального телефільму «Відродіння». 0.00 — ТСН. 0.15 — Волейбол. Чемпіонат СРСР. Чоловіки. 1.00 — Концерт ансамблю «Аріель».

▲ ЦТ, УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Мультфільм. 8.35 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 9.35 — Школа менеджерів. 10.05 — Авторські програми Т. Шах-Азізової. Г. Ібсен. 11.00 — «Довга дорога з Фріул». Документальний фільм. 12.00 — Книжковий бум. 12.15 — К-2 представляє. 13.00 — Грають Евген і Саша Могилевські (фортепіано). 14.15 — «Бухта Юргенса». Документальний телефільм. 17.00 — Школа менеджерів. 17.30 — Діалог з комп'ютером. 18.00 — Підприємство і традиції. 18.15 — «Буклет». Художньо-публіцистична програма. 18.45 — Кримінальні вісті. 19.00 — Честь має. «Блакитні кудззі». 19.30 — Київська панорама. 20.00 — Вісті. 20.20 — Вечірня казка. 20.35 — «Джазовий понеділок у Золотіці». 21.20 — Акторські зірки Росії. 22.25 — Київська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 22.40 — Пісенний вернісаж-92. 23.00 — Вісті. 23.20 — Астрологічний прогноз на завтра. 23.25 — «24 години Ле-мана». Міжнародні змагання з треккових гонок. 23.50 — «Чудова сімка». Музична програма.

четвер

19 грудня

▲ УТ (I програма)
7.30 — Ранкова мозаїка. 8.45 — УТН. 9.00 — Художній телефільм «Сватання на Гончарівці». 10.20 — Документальний телефільм «Хтось тут був». 10.40 — УТН. 16.00 — УТН. 16.10 — Республіканська фізико-математична школа. Математична олімпіада. 16.40 — Народні таланти. 17.10 — На допомогу школі. Українська література. М. Коцюбинський «Фата Моргана». 17.40 — Українська лірична. 18.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 — УТН. 19.30 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 20.45 — «Ефект» для ділових людей. (Кіровоград). 21.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 — УТН. 23.45 — На четвертій сесії Верховної Ради України.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — Ранок. 9.00 — Мультфільм. 9.10 — Прем'єра художнього телефільму «Ось... знову Насреддін». 10.30 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 11.30 — «Радгромадянки в Африці». Документальний телефільм. 12.00 — ТСН. 12.10 — За зведеннями МВС. 12.25 — Співають лауреати телерадіоконкурсу «Голоси Росії». 12.40 — Програма Запорізького телебачення. 13.30 — Хвилини поезії. Володимир Соколов. 13.45 — Телеміст. 14.30 — «Простір». 15.00 — ТСН. (З сурдоперекладом). 15.10 — Осінє життя. 15.25 — «Шлях до себе». Художній телефільм. 3 серія. 16.40 — Мультфільм. 17.00 — Художня гімнастика. Міжнародний турнір-меморіал. 17.45 — Світ захоплених. 18.00 — ТСН. 18.20 — «Важкі шляхи приватизації». 18.50 — «До 16 і старші. 19.35 — Прем'єра художнього телефільму «Ось... знову Насреддін». 21.00 — Інформаційна програма. 21.35 — Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Євангеліє від сатани». 22.50 — За зведеннями МВС. 23.05 — Запрошення до музики. 0.20 — ТСН. 0.35 — Авторалі. Париж-Тріполі-Кейптаун. 1.15 — «Кумир». Саша Хлопков і група «Маленький принц».

▲ ЦТ, УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Мультфільм. 8.30 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.00 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 9.30 — Ритмічна гімнастика. 10.00 — Російська мова. 10.30 — «Озирнісь, Росіє». «Олександр і Маргарита». Частина 1. 11.00 — Будинок на Чистих Прудах. Центр Р. Бикова. 12.30 — Паралелі. «Коварово та його мешканці». 13.00 — Артист оперети М. Рубан. 13.45 — «До вас, сучасники мої». Документальний телефільм. 17.00 — Розминка для ерудитів. 17.30 — Російська мова. 18.30 — Кубок болу. «Динамо» (Київ) — Шалльєвропейський чемпіонів з баскетболу (Франція). 20.00 — Вісті. 20.20 — Вечірня казка. 20.35 — Київська панорама. 21.05 — Пісенний вернісаж-92. 21.35 — На сесії Верховної Ради РРФСР. 21.55 — П'яте колесо. 22.55 — Реклама. 23.00 — Вісті. 23.20 — Астрологічний прогноз на завтра. 23.25 — Театральний роз'їзд. «Театр — любов моя».

п'ятниця

20 грудня

▲ УТ (I програма)
7.30 — Відеоблок «Ранкова мозаїка». 8.45 — УТН. 9.00 — Фільм-концерт «За думою дума». 9.20 — Дзвони Чорнобиля. Сорбенти проти стонції. 10.35 — Шкільний екран. 5 клас. Українська література. М. Вінграновський «Сіроманець». 11.00 — Музичний фільм «Я з тобою не прощаюсь». 11.30 — Науково-популярний фільм «Місце дії «Ревізора». 11.40 — Шкільний екран. 8 клас. Історія України. Богдан Хмельницький — державний і політичний діяч. 12.10 — УТН. 16.00 — УТН. 16.10 — Для дітей. «Веселка». 16.40 — На сторінці правопорядку. (Кіровоград). 17.25 — Телефільм. «Там, де Ярань». (Кіровоград). 17.35 — Концерт 18.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 — УТН. 19.30 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 — Вечірній вісник. 22.30 — На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 — УТН. 23.45 — На четвертій сесії Верховної Ради України.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — Ранок. 9.05 — Мультфільм. 9.25 — До 16 і старші. 10.10 — Запрошення до музики. 11.40 — Прем'єра документального телефільму «Про що думаєш, шамане?». 12.00 — ТСН. 13.40 — Біржові новини. 14.10 — Блокнот. 14.15 — Інновація. 14.30 — Вридж. 15.00 — ТСН. (З сурдоперекладом). 15.10 — «Переможці». 15.50 — Творчий вечір М. Дорізо у Колонному залі будинку сплоск. 16.45 — Мультфільм. 17.00 — II Всесоюзний фестиваль дитячих телепрограм. 18.00 — ТСН. 18.20 — Людина, природа, суспільство. 18.35 — КТВ-1 і канал «Франс Інтернаціональ» представляють: «Згадуючи Іва Монтана». 19.10 — Людина і закон. 20.00 — «ВІД» представляє «Поле чудес». 21.00 — Інформаційна програма. 21.35 — «ВІД» представляє: «Погляд», «Музобоз», «Діло», «Ельдорадо», «Шоу-біржа», музична сторінка. У перерві — ТСН.

▲ ЦТ, УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Час ділових людей. 9.15 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.45 — Англійська мова. Сімейний альбом США. 10.15 — Мультфільм. 10.30 — «Озирнісь, Росіє». «Олександр і Маргарита». Частина 2. 11.00 — П'яте колесо. 13.00 — «Балет і живопис». 13.25 — «Цирк для моїх онуків». Художній фільм-монографія. 17.00 — Світ грошей Адама Сміта. 17.30 — Виступ турецького ансамблю «Адіген». 17.50 — На шляху до себе. 18.20 — Мультфільм. 18.30 — Прем'єра документального телефільму «І розповіло озеро...». З циклу «Земля тривоги нашої». 19.00 — Селянське питання. «Батальне полотно». 19.30 — Київська панорама. 20.00 — Вісті. 20.20 — Вечірня казка. 20.35 — Прем'єра документального телефільму «Друга російська революція». (Бі-бі-сі). 7 серія. 21.30 — «101-й кілометр». Сьогодні День міліції України. 22.25 — Пісенний вернісаж-92. 22.45 — Телефільм. 22.55 — Реклама. 23.00 — Вісті. 23.20 — Астрологічний прогноз на завтра. 23.25 — Театральний роз'їзд. «Театр — любов моя».

субота

21 грудня

▲ УТ (I програма)
7.30 — Ритмічна гімнастика. 7.50 — Любителям оперної музики. 9.30 — УТН. 9.45 — Документальний телефільм «Симиренки». 10.30 — Молоді голоси. 11.00 — І. Бунін, А. Чехов. «Дві історії про кохання». 12.20 — «Спогад про руту». На II Всеукраїнському фестивалі «Червона рута». 13.25 — Доброго вам здоров'я. Лікування і профілактика панкреатитів. 13.55 — УТН. 14.05 — «Як у нас на Україні». Вистава Черкаського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка за виставою Василя Ченка і Старицького. 16.30 — Пісенне намисто (тріо бандуристів). 16.45 — Реклама. 16.50 — Художній фільм «Матч відбудеться за будь-якої погоди». 1 і 2 серії. 19.00 — УТН. 19.30 — Телемарафон «Дзвони Чорнобиля». Засідання опікунської ради. 20.20 — Історичний докл. Криму. Інтерв'ю доктора юридичних наук В. Буткевича. 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — Пісенний вернісаж-92. 21.20 — Молодіжна студія «Гарт». В перерві — Вечірній вісник. 23.50 — УТН.

▲ ЦТ (I програма)
11.35 — Фільми-призери XIV Всесоюзного фестивалю телефільмів у Саратові. «Древо Васнецових». 12.25 — «Бурда Моден» пропонує. 12.55 — Фільми режисера М. Каліка. «До побачення, хлопчики». 14.15 — «Нові імена». Музична програма. 15.00 — ТСН. (З сурдоперекладом). 15.10 — Прем'єра художнього телефільму «Варгати теж плачуть». 5 серія. 15.55 — Прем'єра телефільму «Нова подорож за «Золотим руном». 16.55 — «У світі казок і пригод». Художній телефільм «Регентруда». 18.00 — Недипломатичні бесіди. Приймає участь Надзвичайний і повноважний посол Польщі в СРСР С. Чосек. 18.25 — Прем'єра мультфільму «Вдвох Майя». 25 серія. 18.50 — Прем'єра художнього телефільму «Вальс довжиною в життя». 1 і 2 серії. 21.00 — Інформаційна програма. 21.35 — «Що? Де? Коли?». 22.45 — Вечірній альбом. Белла Ахмадуліна. 23.15 — ТСН. 23.35 — «Льодовий бал у ЦСКА». Естрадно-спортивна програма. 1.05 — «Авіа-шоу».

▲ ЦТ, УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Мультфільм. 8.30 — Телевізійне літературне навчання. 9.00 — Баскетбольний огляд НБА. 9.30 — «С. Ходорович та інші...». 10.05 — «Мистецтво високої моди». 10.45 — «Як свічка на вітру». Документальний нарис про сімейний музей геноциду. 11.00 — Відеоканал «Плюс одинадцять». 12.35 — «Як жити будемо?». 13.20 — Російські меценати. Марія Тенішева. 14.00 — Зі своєї дзвіниці. 14.20 — Театр під відкритим небом. 15.00 — «Ніні». Новини релігійного життя. 15.40 — «Лист з провінції». Художньо-публіцистична програма. 16.40 — Дім на Чистих Прудах. 18.10 — Київська панорама. 18.40 — Чемпіонат СРСР з баскетболу. «Динамо» (Київ) — «Азат» (Бішкек). 20.00 — Вісті. 20.20 — Вечірня казка. 20.35 — Спеціальний комерційний вісник. 20.45 — «Сталін з нами». Документальний фільм. 22.10 — «Приватне життя». Театральний дует — К. Райкін і Т. Васильєва у житті і на сцені. 22.55 — Реклама. 23.00 — Вісті. 23.20 — Астрологічний прогноз на завтра. 23.25 — Програма «А».

неділя

22 грудня

▲ УТ (I програма)
7.30 — Ритмічна гімнастика. 7.50 — Гітари звуки чарівні. 8.25 — У неділю вранці. Інформаційно-музична програма. 9.25 — УТН. 9.40 — П. Можаровський. «Ліс пам'ятає». Телевізійна. 10.50 — Для юнацтва. Художній фільм «Собана і закохани». 12.25 — Прем'єра науково-популярного фільму «Пристрасті навколо символіки». 12.45 — УТН. 13.00 — Канал «Д». 14.30 — Село і люди. 15.15 — Ви нам писали. 16.00 — Служба солдатська. 17.00 — Кукурік і К'. 18.00 — Перлини душі народної. 18.45 — Естрадні мелодії. 19.00 — УТН. 19.30 — Сонячні кланьєти. Самодіяльні художні колективи Львівської області. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 21.15 — Телепортарена. 21.45 — Художній фільм «Данило — князь Галицький». 23.20 — Вечірній вісник. 23.50 — Пісенний вернісаж-92. 0.10 — УТН. 0.15 — Нічний телезал. «Хай святиться ім'я твоє». Музична програма.

▲ ЦТ (I програма)
8.00 — Ритмічна гімнастика. 8.30 — ТСН. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — Освідчення в кохання. 9.15 — Наш сад. 9.30 — З ранку раненько. 10.10 — На службі Вітчизні. 10.50 — Ранкова зоря. 11.40 — Клуб мандрівників. 12.30 — «Нива». Програма для селян. 13.25 — «Допоможі собі сам». 14.15 — Прем'єра художнього телефільму «Варгати теж плачуть». 6 серія. 15.00 — ТСН. (З сурдоперекладом). 15.10 — Діалог у прямому ефірі. 15.55 — Охорона грамота. 16.25 — Марафон-15. 17.25 — Казки і притчі народів різних країн. 17.30 — Міжнародна панорама. 18.00 — «Уолт Дісей представляє...». 18.50 — «Людзіно» Художній фільм «Найкрасивіша». (Італія). 21.00 — Інформаційна програма. 21.35 — Телевізійний спортивний вечір. 23.35 — ТСН. 1.15 — ТІВТО «Астрія» представляє... «Невідомо Росія».

▲ ЦТ, УТ (II програма)
8.00 — На зарядку ставай. 8.15 — Музика європейського бароко. 9.00 — Л. Андреев. «Іуда Іскаріот». Телевізійна. 10.05 — Документальний екран Росії. «Коли ми будемо щасливими». 10.50 — Рік Моцарта. «Реквієм». 11.45 — Паралелі. «Сусіди». Про поселення німців у Ленінградській області. 12.15 — Спортивна програма. 12.55 — Ансамбль танцю «Алан». 13.30 — «Капітал-плюс». 14.00 — Святе і вічне. 14.20 — Презентація християнської телерадіокомпанії. 14.40 — Золота струна. 15.00 — «Другий чи шістнадцятий?». Імпровізація на тему однієї театральної події. 16.00 — Спеціальний комерційний вісник. 16.10 — Інші світи. 16.55 — «Литва. Слово, звернене до совісті». Документальний фільм. 18.00 — Телебріж інформую. 18.30 — Чемпіонат СРСР з баскетболу. «Динамо» (Київ) — «Кайрат» (Алма-Ата). 20.00 — Вісті. 20.20 — Вечірня казка. 20.35 — «Друга російська революція». Документальний телефільм. (Бі-бі-сі). 7 серія. 21.30 — «Обличчя до Росії». 21.50 — Люди кіно. «Юлія Солнцева: останнє інтерв'ю». 22.55 — Реклама. 23.00 — Вісті. 23.20 — Астрологічний прогноз на завтра. 23.25 — Чемпіонат СРСР з хокею з м'ячем. СКА (Єкатеринбург) — «Снісей» (Красноярськ). 2 тайм.

ТЕСТ ДЛЯ РИСК-ТЕЙКЕРІВ

За допомогою цього тесту можна оцінити, наскільки ви схильні до індивідуальної трудової діяльності, чи ви справжній підприємець. Тест має орієнтовний, відносний характер. Ризик-тейкери — люди схильні до ризику. В якій би сфері вони не діяли — чи то бізнес, наука, авіація або медицина, в кожному із цих людей є щось яскраво неповторне і загальне. Тож визначте себе. Це дуже важливо сьогодні. Відповідайте "так" або "ні" на поставлені запитання:

- 1) я б ризикнув розпочати власне діло, ніж працювати на когось ще;
- 2) ніколи не піду на таку роботу, де багато відряджень;
- 3) якщо я почав би грати, то ніколи не робив би малих ставок;
- 4) мені подобається покращувати своє життя з допомогою ідей;
- 5) ніколи не залишу роботу, якщо не переконаюся, що є інша;
- 6) я не схильний ризикувати, щоб поширити свій кругозір;
- 7) коли я знаю, що яке-небудь нове конкретне діло може закінчитися невдало, я не вкладатиму в нього коштів, навіть коли я знаю, що барини може бути великий;
- 8) хотів би випробувати в житті всього чимпобільше;
- 9) я не відчуваю в собі особливої потреби у збуджуючих подіях;
- 10) я не володію великою енергією;
- 11) я не можу без зусиль породжувати безліч прибуткових ідей;
- 12) я б ніколи не став битися об заклад на суму, якої у даний час не маю;
- 13) мені подобається пропонувати нові ідеї або концепції, коли реакції на них, — наприклад, мого начальника, — непередбачені і неясні;
- 14) я готовий взяти участь тільки у таких справах, які достатньо виразні і певні;
- 15) менш надійна робота з великим прибутком мене приваблює, ніж надійніша за середнім;
- 16) за характером я не дуже незалежний.

* * *

Підрахуйте результати:

- A. Якщо ви відповіли "так" на питання 1, 3, 4, 8, 10, 11, 13 і 15 — кожну відповідь оцініть одним очком.
- B. Якщо ви відповіли "ні" на питання 2, 5, 6, 7, 9, 12, 14 та 16 — також оцініть ці відповіді 1 очком.
- B. Якщо сума ваших очок 13, 14 або вище — ви, певно, схильні до підприємництва та володієте визначеними рисами ризик-тейкера.

Підготував В.ЯВОРСЬКИЙ.

ФРАЗИ

Невдаха: загубив замка від ключа.

Тільки сімейні драми ставляться без репетиції.

Чи потрібно уважно слухати начальника, якщо він мовчить?

Стояв на вірному шляху. А треба було йти.

Сміливість виявляв лише під час таємного голосування.

Раніше чекали милостині від природи, нині — від працівників торгівлі.

Парадокс: з продуктами туго, а з холодильниками ще гірше.

Не лічіть у чужій кишені валюту, якщо у своїй немає жодного карбованця!

Е.КУЛІН.

Репертуар

театру ім. Кропивницького:

- 14.12 — "Як наші діди парубкували". /Дві вистави: о 14.30 та 18.00/.
- 15.12. — "Казка про Скомороха та царя Гороха". /14.30/. "Наречена з Парижу". /18.00/.
- 17.12 — "Сватання на Гончарівці".
- 18.12 — "Пошилися у дурні".
- 20.12 — "Наймичка".

Примітка: початок вечірніх вистав у робочі дні о 19.00. У вихідні дні — о 18.00.

ОЙ, НЕ ЧЕРЕЗ ПОРІГ, НЕ ЧЕРЕЗ ПОРІГ!

ГОЛЯТКО НА КОЖУСІ

(Продовження. Поч. у №44).

У кого з нас немає такого фото в сімейному альбомі? Або ж хто, принаймні, не бачив його на вітрині фотографічного закладу, чи в когось із знайомих? Немовля, голе як в'юн, пугає на кудлатому хутрі, виставляючи на показ у невинній безсоромності всю свою голізню. Воно привертає погляд, воно навіває роздуми, а не козух.

А тимчасом...

Покладання малючка на козух, щоб показати його чужим людям — це не мода останніх років ба, навіть, сторіччя, а дуже давнє повір'я. Голляка на козухові знаходимо ще в стародавній Індії.

Для наших пра-батьків слов'ян козух від найдавніших часів був ритуальним предметом, який вживали в усіх важливих родинних урочистостях з погляду на магічну силу, що гніздилася в

його вовні. Найбільшу силу мали теплі й довгі пасма.

мовільну провинув перед ним. Його магічна сила завжди була си-

що акривали здерту з старого барана, шкіру який багато чого бачив у житті, мав великий досвід. Козух, на відміну від деяких предметів хатнього вжитку — посуду та інших обрядових аксесуарів, ніколи не ляжав, не загрожував, не мстив бідним людям за ми-

лою (доброчинню).

Контакти людини з козухом починався від дня, коли немовля одержувало ім'я. Баба, яка поверталася з дитятком до хати після поганської церемонії надання йому імені, переступала розстелений на порозі козух і заклинала долю, аби немов-

лятку було таким багатим на все, як бараняча шкіра на вовну.

Показуючи дитя учасникам урочистості, серед яких могли б бути й "злі очі" /матері хворих і невдалих дітей/, його клали на козух. Баранячі пасма самі знали, як впоратися з найзапекливішими пристригачами.

Та й не тільки це вмів козух. Умів наслати сон чи продовжити триваючий. Досить було покласти до постелі немовля, хоча б кілька висушених з козухи волосин, щоб ніч пройшла спокійно, навіть коли в дитини прорізувалися зуби й вона вередувала. Словачки й угорці розкрили ще одну властивість козухи: він робив густим і кучерявим волосся дитини.

У весільних обрядах козух виконував роль провісника — пророкував молодим майбутню долю. Саддили молоду на ко-

зух, а коли вона вставала, то лічили прим'яті пасма. І відразу ставало відомо — на скількох нащадків вона може сподіватися. Мати молоді (а якщо її не було, то найстарша жінка) одягала козух вовною наверх і стояла покійно як вівця, а гості обсіпали її вівсом. Кількість заплутаних у вовні зерен відповідала кількості пар. Часто траплялося, що баба, сьорбнувши чарчину, в запалі й задля найліпших зичень просто качалася в купі вівса.

Козух був і надійним другом у годину смерті. Якщо людська душа зволікала з відходом на той світ, якщо надто довго конав нещасний, то підкладений під голову м'який і теплий козух збавляв його від тривоги перед смертю, насилаючи йому спокійний сон вічний...

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Податківська, 71

НЕДІЛЯ, 15 ГРУДНЯ

- 10.00 "Том і Джеррі". Мультифільм.
- 11.30 "Зоряні війни", 6 частина. "Повернення Джар'я". Фантастика.
- 13.30 "Іппі 48 годин". Бойовик.
- 15.30 "Екзорсисти-3". Жахи.
- 17.30 "Кетч пасерти". Бойовик.
- 19.30 "Музична скарбничка". Пригоди.
- 21.30 "Молода наречена". Фільм для дорослих.

ПОНЕДІЛОК, 16 ГРУДНЯ

- 10.00 Мультифільм.
- 11.30 "Дуель вертольотів". Бойовик.
- 13.30 "Меч із небес". Бойовик.
- 15.30 "Ніколи не зарікайся" /Агент 007"/.
- 17.30 "Концерт із того світу". Жахи.
- 19.30 "Вогонь на зникненні". Фільм для дорослих.
- 21.30 "Особисті послуги". Фільм для дорослих.

ВІВТОРОК, 17 ГРУДНЯ

- 10.00 "Міккі Маус". Мультифільм.
- 11.30 "Брюс Лі. Шаолинь, кунг-фу". Бойовик.
- 13.30 "Смертельна зброя". Бойовик. У головній ролі М.Гібсон.
- 15.30 "Восьмицілка" /Агент 007"/.
- 17.30 "Ті, хто повернулися з пекла". Жахи.
- 19.30 "Слово поліцейського". В головній ролі А.Делон.
- 21.30 "Останній незайманий в Америці". Фільм для дорослих.

СЕРЕДА, 18 ГРУДНЯ

- 10.00 "Понелюшка". Мультифільм.
- 11.30 "Гра зі смертю". Бойовик.
- 13.30 "Смертельна зброя-2" /Агент 007"/.
- 15.30 "Діаманти захищаються назавжди" /Агент 007"/.
- 17.30 "Ті, хто повернулися з пекла". Жахи.
- 19.30 "З усієї сили". В головній ролі С.Сталоне.
- 21.30 "Зеніт". Фільм для дорослих.

ЧЕТВЕР, 19 ГРУДНЯ

- 10.00 "Про турботливих ведмедів". Мультифільм.
- 11.30 "Мафія проти піцци". Бойовик.
- 13.30 "У пошуках втраченого ковчега". Пригоди.
- 15.30 "Літні для твоєї очей" /Агент 007"/.
- 17.30 "Він — моя дівчина". Комедія.
- 19.30 "Шеф посилає крадіжника агента". Бойовик.
- 21.30 "Еммануель-5". Фільм для дорослих.

П'ЯТНИЦЯ, 20 ГРУДНЯ

- 10.00 "Міккі Маус". Мультифільм.
- 11.30 "В легендах жовтій галюки". Бойовик.
- 13.30 "Індіана Джонс і Храм Долі". Пригоди.
- 15.30 "Ліцензія на вбивство" /Агент 007"/.
- 17.30 "Зародок". Жахи.
- 19.30 "Кривавий родич". Бойовик.
- 21.30 "Красуня". Фільм для дорослих.

СУБОТА, 21 ГРУДНЯ

- 10.00 "Дух зоряного крику". Мультифільм.
- 11.30 "Молодий майстер кунг-фу". Бойовик.
- 13.30 "Останній хрестовий похід". Пригоди.
- 15.30 "Електроник". Фантастика.
- 17.30 "Фантомас".
- 19.30 "Ордер на вбивство". Бойовик. У головній ролі Ж.Клод Ван Дам.
- 21.30 "Дика орхідея". Фільм для дорослих.

НЕДІЛЯ, 22 ГРУДНЯ

- 10.00 "Том і Джеррі". Мультифільм.
- 11.30 "Ніндзі-черепашки-1". Бойовик.
- 13.30 "Фантомас проти Інтерполу".
- 15.30 "Ніндзі-черепашки-2". Бойовик.
- 17.30 "Термінатор-1". Фантастика.
- 19.30 "Термінатор-2". Фантастика.
- 21.30 "Будинок 1001 задоволення". Фільм для дорослих.

КІНОРЕПЕРТУАР

м. Кіровоград

Кінотеатр "Комсомолец"

З 16 грудня демонструватиметься новий художній фільм "Кобра" /США/. Початок сеансів 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20.

Кінотеатр "Ятраїнь"

"Шедєври європейського кіно, не відомі на Україні" — цей фестиваль зараз проходить у кіровоградських кінотеатрах. Фільм знаменитого режисера Луїса Бунюеля ви можете подивитися у великому залі на сеансах: 10.30; 12.30; 14.30; 16.30; 18.30; 20.30. Американський бойовик "НЕ ВІДСТУПАТИ, НЕ ЗДАВАТИСЯ" до уваги глядачів малого залу. Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20.

Кінотеатр імені Держинського

З 16 по 22 грудня у червоному залі дивитися американський гостросюжетний фільм "НЕВИДИМІЙ ВОРОГ". Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20. В ці ж дні у зеленому залі на сеансах 10.10; 12.10; 14.10; 16.10; 18.10; 20.10 на вас чекає зустріч з героями французької кінокомедії "ЛІВОРУЧ ВІД ЛІФТА".

Засновники — координаційна рада СМОК і трудовий колектив редакції

Наш р/р № 002700202 у дирекції Укрсоцбанку м. Кіровограда, МФО 323293.

НАША АДРЕСА:

316030, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Обласна друкарня, м. Кіровоград, вул. Глібини, 2.

Газета виходить щосуботи.

Телефони: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-63; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-82; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолaboratorії — 24-94-94; коректорської — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Редактор

М. ШВОРАК

Зам. №859

Індекс 61103. Тираж 16 500.